

Verslag concept

Commissie Mobiliteit & Financiën

Datum commissievergadering	:	15 oktober 2018
Commissievoorzitter	:	H.W. Struben
Commissiegriffier	:	mw. S. Neeskens
Telefoonnummer/e-mail	:	06-257 62 257 / neeskens@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	H.W. Struben
Commissiegriffier	:	mw. S. Neeskens
Leden van de commissie		
	CDA	: H. de Graaf en D.G. Heijnen (tot 16.30 uur)
	ChristenUnie-SGP	: M.C.A. Klein en mw. M. Terlouw
	D66	: A.E. Tijssens en Z. Yurdakul (tot 15.30 uur)
	GroenLinks	: A. Hietbrink (vanaf 15.30 uur) en mw. Z. Pels (tot 16.30 uur)
	ONH	J.H. Leever
	PvdA	: mw M.E. van Duijn, N. Papineau Salm en X.J. Den Uyl (tot 15.30 uur)
	PvdD	: F. Zoon en mw. J. Visser
	PVV	: M. Deen en J.A.M. van Hooff
	SP	J.M. Bruggeman (tot 17.00 uur) en W. Hoogervorst
	50PLUS	: mw. O.A.C. de Meij
	VVD	: Mw. J.F.L. Kaamer van Hoegge en J.P.M. van Straaten
Gedeputeerden		C. Loggen (VVD) en mw. E. Post (VVD)
Notulist		mw. I.L. Vos (Moneypenny BV)
Afwezig:		J. Remkes (Commissaris van de Koning) en mw. P.E. Kirch-Voors (VVD)

Pagina 2

Agenda

- 5 1. Opening en mededelingen
2. Terug- en vooruitblik
- 2a Terugkoppeling werkbezoeken
- 2b. Vooruitblik komende vergaderingen
3. Inloophalfuur
- 10 4. Vaststelling agenda 15 oktober 2018, verslagen 17 en 27 september 2018, moties en toezeggingenlijsten en C-agenda
5. A-agenda Grond
- 5a. Vijfde Nota Grondbeleid
6. A-agenda ICT
- 6a. Datastrategie
- 15 7. A-agenda Financiën
- 7a. Laatste begrotingswijziging 2018
- 7b. Begroting 2019 en Memorie van Antwoord
- 7c. Nota Reserves
- 7d. Concept programmabegrotingen 2019 IPO en BIJ12
- 20 8. A-agenda Mobiliteit
- 8a. Provinciaal Meerjarenprogramma infrastructuur (PMI) 2019-2025
9. Rondvraag portefeuille de heer Loggen en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
10. Rondvraag portefeuille de heer Remkes terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
- 25 11. Rondvraag portefeuille mevrouw Post terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
12. C-agenda Financiën/Mobiliteit/Grond/Algemeen
13. Sluiting
- 30

1. Opening en mededelingen

35 De **voorzitter** opent de commissievergadering om 13.05 uur en verwelkomt alle aanwezigen.

Mededelingen:

- Een bericht van verhindering is ontvangen van de heer Remkes (Commissaris van de Koning en mevrouw Kirch-Voors (VVD)
- 40 • Als de agenda vandaag niet kan worden afgemaakt, dan staat een uitloopvergadering gepland op donderdag 18 oktober 2018 om 19.00 uur.

2. Terug- en vooruitblik

2a. Terugkoppeling werkbezoeken

45

De heer **Zoon** (PvdD) bezocht een symposium van ROVER. Het vroeg om een provinciale blik op de trein en welke gevolgen het openbaar vervoer heeft richting woningbouw. De heer Zoon heeft het symposium zeer gewaardeerd.

50 De heer **Van Straaten** (VVD) bezocht met een delegatie vanuit de Staten de Europese week van de Regio's en bovendien was er een werkbezoek van de vier Randstadprovincies als werkgroep Europa aan Brussel. Het was een geslaagde week. De heer Van Straaten bedankt de griffie voor het organiseren van het één en ander.

55 De heer **De Graaf** (CDA) vertelt dat een zeer interessante bijeenkomst werd georganiseerd over treinen in plaats van vliegen.

2b. Vooruitblik komende vergaderingen

60 Er zijn geen opmerkingen.

3. Inloophalfuur

Voor het inloophalfuur zijn geen aanmeldingen binnen gekomen.

65

4. Vaststelling agenda 15 oktober 2018, verslagen 17 en 27 september 2018, moties- en toezeggingenlijsten en C-agenda

De agenda wordt vastgesteld.

70

De verslagen van 17 en 27 september 2018 worden ongewijzigd vastgesteld.

De moties en toezeggingenlijst wordt vastgesteld

5. A-agenda Grond

75

5a. Vijfde Nota Grondbeleid

De heer **Van Straaten** (VVD) zegt dat de VVD onderschrijft dat het grondbeleid primair een middel is en geen doel op zich. Het uitgangspunt is, wat de VVD betreft, dat de provincie geen grond bezit. Als in het kader van beleidsopgave toch wordt besloten om grond te verwerven of aan te houden dan is dat een keuze van de betreffende portefeuillehouder c.q. gedeputeerden. Belangrijk is het dat wel steeds wordt getoetst aan de uitgangpunten van het Grondbeleid. Er moet sprake zijn van provinciale doelen, marktconformiteit, transparantie en rechtmatigheid, zoals voorgesteld in voorliggende nota.

80

85

De heer **Heijnen** (CDA) heeft enkele vragen over de spreiding van verantwoordelijkheden over meerdere portefeuilles. Wat is daarvan de toegevoegde waarde? Het lijkt verstandiger om de verantwoordelijkheid bij één gedeputeerde te houden. Wat is achterliggende reden dat gedeputeerde Post van deze verantwoordelijkheid af wil? Grond is één van de kerntaken van de provincie. Daar past een centrale aansturing bij.

90

Het CDA steunt de doelstelling om zo min mogelijk grondposities te behouden. Grond moet alleen worden behouden of strategisch worden aangekocht voor specifieke beleidsdoelen. Het CDA blijft kritisch op het pachtbeleid van de provincie. Wat is de relatie van de laatste paragraaf van hoofdstuk 4.2 met de grondstrategie? Hoe zwaar gelden de genoemde elementen voor de grondstrategie?

95

De heer **Leever**(ONH) vertelt dat de Ouderenpartij N-H zich kan vinden in de Vijfde Nota Grondbeleid, als vervanging van de Vierde Nota van 2016, al volgen de nota's elkaar wel snel op. Had het niet anders gekund, bijvoorbeeld door middel van een appendix met toelichting?

100

De heer **Zoon** (PvdD) merkt op dat één van de provinciale doelen duurzaamheid is. De kritische noot van het CDA heeft de PvdD ook met betrekking tot het pachtbeleid. Bij het volgende uitgangspunt zou alsnog kunnen worden gekeken naar NNN.

105

De heer **Den Uyl** (PvdA) spreekt van een liberale Nota Grondbeleid. Dat de verantwoordelijkheid bij de vakgedeputeerden wordt gelegd, krijgt de steun van de PvdA. De PvdA vindt dit een goede lijn.

Op pagina 15 en 16: wordt gesproken over wegen, vaarwegen, kunstwerken en grond in handen van de provincie, maar natuurgronden zouden mogen worden verpatst. Waarom zouden wegen een hoger doel provinciaal doel dienen dan natuur?

110

De heer **Hoogervorst** (SP) zegt dat de SP het goed vindt dat gronden worden aangewend voor het realiseren van provinciale doelstellingen en niet meer primair met het oog op rendement op financiële doelstellingen. De SP is blij dat een vierde kernwaarde is toegevoegd, te weten duurzaamheid. Welke criteria worden gehanteerd om grond op die kernwaarde te duiden?

115

Wat is de reden om te komen met een voorstel tot een mandaatwijziging in het kader van strategische grondaankopen?

120

De heer **Deen** (PVV) meldt dat de PVV de Vijfde Nota Grondbeleid steunt. De PVV vindt vooral de uitgangspunten marktconformiteit transparantie en rechtmatigheid zeer belangrijk. Er mogen, wat de PVV betreft, geen partijen zijn die door dit beleid voordeel en geldelijk gewin kunnen behalen. Gedeputeerde Post heeft hierop destijds al een bevredigend antwoord gegeven.

125

Mevrouw **Terlouw** (CU-SGP) sluit aan bij de vraag van de SP en de PvdA. De CU-SGP ziet graag dat natuurgebieden een belangrijk onderdeel vormen van het grondbeleid. Wat is de definitie en afbakening van de term 'natuurbeleid'?

Pagina 4

Mevrouw **Pels**(GL) bedankt voor de heldere nota en voor de wijze waarop de Staten daarin zijn meegenomen. GL steunt de lijn waarop de vakgedeputeerde gaat over het aanwenden van gronden. Hoe staat natuur als doel voldoende gewaarborgd in dit grondbeleid?
130 Is er sprake van enige mate van volgordelijkheid in de vier uitgangspunten? Duurzaamheid staat bijvoorbeeld als laatste genoemd. Zegt de volgorde van noemen iets over hoe belangrijk een uitgangspunt is? Hoe wordt tot een afweging gekomen tussen die zaken?

135 De heer **Yurdakul** (D66) zegt dat met deze Vijfde Nota Grondbeleid een betere samenhang tussen grondbeleid en de Omgevingsvisie aangebracht. Dat is mooi. Grondbeleid moet dienend zijn aan provinciale doelen. Dat is nu ook steviger verankerd.
Het onderwerp bodemkwaliteit is redelijk nieuw. In welke mate wordt bodemkwaliteit meegenomen in deze beleidsnota? Hoe wordt aan Provinciale Staten gerapporteerd over bodemdaling in relatie tot grondbeleid?

140 Mevrouw **De Meij (50PLUS)** merkt op dat het 50PLUS ontgaat wat de verbetering is om grondgerelateerde uitvoeringsregelingen, zoals het Pachtbeleid op te nemen in het PMO. Of gaat het om het verbeteren van beheersaspecten van vastgoed? De fractie ziet geen voordeel om alle gedeputeerden bevoegd te laten zijn tot het nemen van besluiten over grondtransacties. Wat 50PLUS betreft blijft die bevoegdheid bij één verantwoordelijke gedeputeerde.

145 Gedeputeerde **Post** legt uit dat het geen recht doet aan het collegiaal bestuur als de bevoegdheid tot het nemen van een besluit bij één gedeputeerde wordt gelegd. In het College van Gedeputeerde Staten is sprake van een collegiaal bestuur. Alle collegeleden zijn gezamenlijk verantwoordelijk. Deze gedeputeerde is verantwoordelijk voor de grote beleidslijn. Dat is zij voor 150 Financiën ook. De vakgedeputeerden worden verantwoordelijk voor hun eigen portefeuille. Dat zijn ze bij financiën ook. Als het bijvoorbeeld gaat om een overschrijding op het gebied van water dan is gedeputeerde Loggen het aanspreekpunt. Dat maakt hem niet tot de enige verantwoordelijke. In dat opzicht maakt het niet uit wie de primaire verantwoordelijkheid wordt gegeven voor de uitvoering. Voor grondzaken is het op deze wijze meer in lijn met de integrale 155 verdeling van verantwoordelijkheden, zoals die in het college is afgesproken. In feite wordt hiermee de lijn gevolgd, zoals die ook bij financiën is getrokken. Dat maakt het voor de Staten ook veel eenduidiger. In deze commissie wordt gesproken over de grote lijnen van het grondbeleid. Met de gedeputeerde Landbouw spreken de Staten over de pacht.
De werkafpraak is dat als een gedeputeerde een strategische aankoop zou willen doen, het 160 vierogenprincipe geldt. De gedeputeerde Grondzaken blijft dan ook op de hoogte van aan- en verkopen.

165 Pagina 16: er staat dat het kan bestaan uit de volgende elementen. Gekozen is voor het woord 'kan' en niet voor het woord 'moet'. Niet altijd zal alles daarin naar voren komen. In niet elke opgave zit ruil. Dit is voorbeeld van wat er onderdeel van kan uitmaken. Iedere situatie, iedere grondstrategie is uniek en vergt maatwerk. Het is geen must. Wat een must is, is dat het maatwerk is en dat alle specifieke aspecten die van toepassing zijn worden meegenomen.
De wijziging had niet in een appendix kunnen worden verwoord. Dit zijn de hoofdlijnen van het grondbeleid. In de Vierde Nota stonden veel meer definiëringen. Er is juist geprobeerd om in te 170 spelen op de actualiteit door dit een nota op hoofdlijnen te laten zijn. De uitwerking vindt per portefeuillehouder plaats. De oude nota zou men niet meer moeten willen gebruiken.
Bij de uitvoering wordt goed bekeken hoe het duurzaamheidsaspect vorm kan worden gegeven. Duurzaamheid is een heel breed begrip en inmiddels zelfs een containerbegrip geworden. De discussie met de betreffende portefeuillehouders zal zich toespitsen op de vraag wat te doen op het gebied van duurzaamheid.

175 De provincie is eigenaar van infrastructuur en verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud, Dit is geregeld in de wet. Op het gebied van natuur zijn er terreinbeherende organisaties. Dat neemt niet weg dat de discussie altijd kan worden gevoerd met gedeputeerde Tekin. Als het nodig is, dan is de provincie bereid om het totale instrumentarium dat haar ter beschikking staat in te zetten. Daarmee hoeft de provincie natuurgronden niet altijd in eigendom te hebben, omdat 180 daarvoor terreinbeherende organisaties zijn. Het verkopen of leasen van wegen is ooit onderzocht, vanuit het perspectief of de investeringen in onderhoud daarmee gelijkmatiger over de jaren heen zouden kunnen worden verdeeld. Dat is complex vanwege de wetgeving die daaraan ten grondslag ligt. De planologische kant van zaken biedt de provincie een instrument, zodat de bestemming veilig kan worden gesteld. Dat is bij een weg anders. Infra en natuur 185 vormen twee fundamenteel andere categorieën van grond.
Voor het invullen van de opgave is het niet strikt noodzakelijk om natuurgronden in eigendom te hebben. Dat is het cruciale verschil met infrastructuur.

190 De criteria voor duurzaamheid, zoals het pachtcontract, worden in verdere uitwerkingregels vastgesteld. De gedeputeerde gaat ervan uit dat dit vergelijkbaar zal zijn met wat er lag in de Vierde Nota. Toen was er de discussie over bepaalde certificaten. Inmiddels is een aantal certificaten er inmiddels. Nu kan breder worden gekeken naar certificaten voor duurzame landbouw. Het ligt voor de hand dat er inmiddels nieuwe aspecten van duurzaamheid zijn, die de Statenleden zouden willen meenemen. Die discussie wordt in de uitvoeringsregel met de Statenleden gevoerd. Het aanpassen van de certificaten blijft wel gebeuren, maar niet meer in deze nota. De ontwikkelingen gaan daarvoor te snel. Dat vindt zijn uitwerking in bijvoorbeeld de pachtregels.

195 De volgorde van uitgangspunten is geen rangorde. Er is wel een bepaalde correlatie. Wil de provincie het marktconform, maar stelt zij tevens de hoogste eisen aan duurzaamheid, dan zal de marktconformiteit een andere zijn dan wanneer geen enkele eis wordt gesteld. Hoe meer eisen worden gesteld aan bijvoorbeeld de pacht van gronden, hoe lager de pacht prijs zal zijn. Hoe dat moet worden gewogen, dat is een politieke opgave waar Provinciale Staten overgaan en niet de gedeputeerde.

200 Bodemdaling zit niet in het grondbeleid. Met het sec aankopen, beheren, verkopen en verpachten van gronden wordt niets gedaan tegen bodemdaling. Degene die de grond pacht, zal daar mogelijk iets mee moeten doen. De discussie over bodemdaling zou met gedeputeerde Loggen moeten worden gevoerd.

205 Bij de aan- of verkoop van gronden wordt gekeken naar de bodemkwaliteit. Als iets in de bodem zit wat daar niet thuishoort, dan zal voorafgaand aan de verkoop worden gesaneerd, of er wordt rekening meegehouden in de verkoopprijs, met plicht aan de koper om te saneren. Dat is ook wettelijk geregeld. Om die reden is het niet opgenomen in de Nota.

210 Uitgangspunt: provincie wil geen grondbezitter zijn. Als niet nodig voor dagelijks werk dan afstoten tenzij van oordeel dat ander provinciale doelen te dienen. Op waardevaste manier beheren.

215 Het vertrekpunt is dat de provincie geen grondbezitter moet willen zijn. Het uitgangspunt is dat datgene wat niet nodig is voor het uitvoeren van de dagelijkse werkzaamheden, wordt afgestoten, tenzij het college van oordeel is dat daarmee andere provinciale doelen kunnen worden gediend. De gronden worden niet als geheel in de markt gegooid. Dat gaat gefaseerd. In de tussentijds worden zaken op een waardevaste manier beheerd en bewaard. Het college heeft getracht deze basislijn in de voorliggende nota vast te leggen.

220

Tweede termijn:

225 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) gaat er vanuit dat altijd integraal kan worden gewerkt in de elke commissie, zonder dat elke gedeputeerde bevoegd hoeft te zijn.

230 Gedeputeerde **Post** zegt dat het veel logischer is dat operationele beslissingen door die betreffende gedeputeerde genomen worden dan door de gedeputeerde Grondzaken. Als voorbeeld noemt gedeputeerde Post de kavelruil die loopt in de Wieringermeer en omgeving. In formele zin is gedeputeerde Post daarvoor verantwoordelijk. Degene die zich er het meeste mee bemoeit is gedeputeerde Bond. Als de kavelruil rond komt, dan tekent mevrouw Post als gedeputeerde voor akkoord op die kavelruil. De ondertekening van de definitieve overdrachtsdocumenten gebeurt door gedeputeerde Bond. Gedeputeerde Post kijkt mee bij de tweede handtekening die nodig is. Zij zet die tweede handtekening. Er wordt een oogje in het zeil gehouden, maar het is logisch dat gedeputeerde Bond verantwoordelijk is voor kavelruil ten behoeve van de versterking van de agrarische structuur. Zo werkt dat ook bij financiën.

235

De heer **Leever** (ONH) veronderstelt dat STIVAS de grondruiling verzorgt.

240 Gedeputeerde **Post** legt uit dat de Staten de kaders stellen en de afweging maken. Stivas is opdrachtnemer. Stivas heeft de opdracht gekregen zaken te onderzoeken. De gedeputeerde Landbouw kijkt of één en ander tot het gewenste resultaat leidt en is verantwoordelijk.

245 De voorzitter constateert dat de voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

6. A-agenda ICT

6a. Datastrategie

250

De heer **Yurdakul** (D66) zegt dat bij de bespreking van de Kaderbrief 2019 middelen beschikbaar zijn gesteld, onder andere voor datastrategie. In de voordracht wordt voorgesteld om een aantal verkenningen te doen en om een symposium te organiseren. Dat zijn, wat D66 betreft, goede instrumenten.

255

Mevrouw **Pels** (GL) verzoekt om het genoemd aantal verkenningen wat meer toe te lichten. Welke heeft het college voor ogen?

Het is jammer dat er geen mogelijkheden of nieuwe vormen worden gezien om de democratie digitaal te versterken of te toetsen. Kan het alsnog worden meegenomen?

260

Mevrouw **Terlouw** (CU-SGP) ziet nieuwe ontwikkelingen die mogelijkheden en kansen bieden. De centrale vraag zou moeten zijn hoe de taak aangaande datastrategie voor de provincie beter kan worden uitgevoerd. Nu lijkt het een doel op zich. Worden nog andere middelen overwogen?

265

De heer **Deen** (PVV) ziet de waarde van een datastrategie en het beschrijven van kaders. Dit kan voordelen bieden, zoals ook geschetst in de Datastrategie. De PVV vindt dat ook goed naar de nadelen moet worden gekeken. Als deze nadelen betekenen dat een stap terug moet worden gezet dan heeft de PVV daar geen problemen mee. Veiligheid en privacy zijn zeer belangrijk en wat de fractie betreft, niet onderhandelbaar. Ze steunt het college om niet data gestuurd maar datagedreven te werk te gaan. Het organiseren van een bijeenkomst voor bestuurders en volksvertegenwoordigers is een goed idee.

270

275

De heer **Hoogervorst** (SP) zegt dat de SP grote noodzaak ziet om bij te blijven met technische ontwikkelingen en om deze op de juiste wijze en in het voordeel van de burgers te gebruiken in het beleid. De SP wijst erop dat het veiligheidsaspect voor gebruikers goed in het oog moet worden gehouden.

280

De heer **Papineau Salm** (PvdA) spreekt zijn complimenten uit. In vergelijking met vorig jaar is het proces vele stappen verder. Financieel gezien kan er sprake zijn van open einden. Hoe blijven de uitgaven beheersbaar en in de klauwen gehouden? Voorkomen moet worden dat het wiel opnieuw uitgevonden moet worden. Het is van belang om samen te werken met provincies, want ieder staat voor hetzelfde vraagstuk. Veiligheid is zeer belangrijk. Wat de PvdA betreft wordt verder gegaan met de uitwerking van de datastrategie.

285

290

Mevrouw **Visser** (PvdD) complimenteert het college voor de notitie. Het is een eerste aanzet. De PvdD geeft graag nog de volgende aandachtspunten mee. Als de organisatie datagedreven wil werken dan moet ze ervan uit kunnen gaan dat de data en de algoritmes die de analyse doen betrouwbaar zijn. Overheid en IT hebben meestal geen goed huwelijk. De ambitie van de provincie om een innovatieve partner op het gebied van big data te worden is lovenswaardig, maar hier komt wel veel bij kijken. Denk aan de benodigde expertise om het van de grond te krijgen: Aan de personen met expertise hangt vaak een prijskaartje. Als het niet lukt om die uit het bedrijfsleven los te peuteren, wat dan? Het is goed om bij de verkenningen organisatie als Bits of Freedom te betrekken. Zij hebben een andere insteek op het gebied van privacy en cyber security dan de Cap Gemini's van deze wereld. Het ethische aspect moet steeds worden meegewogen. In het document wordt gezegd dat er nog sprake is van een leerproces. In een leerproces mogen fouten worden gemaakt. Deze filosofie is te lichtvoetig als het gaat over essentiële zaken als veiligheid van gegevens, privacy en ethiek. Als daadwerkelijk wordt begonnen met de datastrategie dan hoopt de PvdD dat de fase van het leerproces inmiddels voorbij is.

295

300

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt zich af of de organisatie het juiste personeel met de benodigde expertise in huis heeft. Privacy en veiligheid moeten altijd voorop staan. Het zou gaan om een lerend proces, maar omdat privacy en veiligheid voorop moeten staan, moeten deze bij de opstart wel worden gegarandeerd.

305

Met de reservering voor 2019 en voor de bijeenkomst kan 50PLUS instemmen. De fractie wordt graag tijdig geïnformeerd als de financiële gevolgen veranderen.

310

De heer **Leever** (ONH) vindt het voorliggend rapport een goed overzicht van alle begrippen en ontwikkelingen die nu een rol spelen. Terecht noemt het college het rapport een aanzet tot datagedreven werken. Bij datagedreven werken is voor ONH van essentieel belang dat veiligheid

en privacy zijn gewaarborgd. De fractie zou graag op voorhand vernemen welk financieel kaartje hieraan komt te hangen.

315 De heer **Heijnen** (CDA) zegt dat het CDA het goed vindt dat de provincie Noord-Holland een strategie ontwikkelt. Hoe wordt voorkomen dat het meer dan een verkenning wordt, terwijl de sector inmiddels al weer drie stappen voor de provincie uitloopt? Paragraaf 6 spreekt van het openstellen van eigen data. Zijn er voorwaarden verbonden aan het openstellen van deze data? Wie bepaalt of daarvoor geld kan worden gevraagd? De randvoorwaardelijke verkenning met betrekking tot privacy, veiligheid van data en ethiek is nog wat onduidelijk. Willen Gedeputeerde Staten wachten, zodat een volgend het college dit kan oppakken? Wat het CDA betreft ligt er nu al een voldoende wettelijke basis om een meer gedetailleerde voorzet te maken.

325 De heer **Van Straaten** (VVD) constateert dat in de notitie een beeld wordt geschetst dat er sprake is van een vierde revolutie en duizelingwekkende snelheden waarmee ontwikkelingen zich voltrekken. Dit beeld kan wel wat worden genuanceerd. Kansen en nieuwe mogelijkheden zijn er. Het is goed om daarvan als provincie gebruik te maken. Het is een goede zaak dat de provincie, met inachtneming van normen op het gebied van informatieveiligheid, privacy waarborging en dergelijke, gebruikmaakt van mogelijkheden zoals werken met big data, sensoren, algoritmen en dergelijke en dat de samenwerking wordt gezocht. Het starten van verkenningen is goed, maar 330 graag wel vanuit een realistisch perspectief van wat het allemaal kost en kan betekenen. De VVD waardeert het enthousiasme van de gedeputeerde, maar dat zou wel gepaard kunnen gaan met minder ronkende teksten en minder superlatieven.

335 Gedeputeerde **Loggen** bedankt voor de complimenten en de brede steun. Daarmee wordt het belang gezien en onderkend van waar de samenleving en de overheid naar toe moeten. De gedeputeerde is het met iedereen die zegt dat het goed is om daarin samen op te trekken. Om die reden wordt ook een symposium georganiseerd. Provincie Noord-Holland is echter de eerste provinciale overheid die met een datastrategie komt. Bekeken wordt of partners daarbij kunnen aansluiten om de kennis in de breedte verder op te bouwen. De provinciale organisatie moet de 340 taal gaan spreken die andere partijen in de samenleving al spreken. Er moet dus mee aan de slag worden gegaan. Daaraan voorafgaand zijn randvoorwaarden en verkenningen nodig. Die verkenning vinden plaats op het gebied van censuring, open data, personele consequenties. Heel belangrijk is een verkenning naar de ethiek. Aan de hand van de verkenningen zullen politieke keuzes gemaakt moeten worden. De gedeputeerde hecht eraan dat de Staten weten waarover ze 345 het hebben. De provincie moet geen lijdend voorwerp zijn in deze discussie, maar richting gaan geven. Dus is het belangrijk om te weten waar over gesproken wordt. Dat is de essentie van de notitie.

350 ICT en overheden vormen vaak een ongelukkige combinatie. De digitale democratie is een onderdeel. Datagedrevenheid en ICT zijn twee verschillende zaken. Natuurlijk hebben ze met elkaar te maken. Zonder ICT geen databases, maar data wordt ook zonder ICT opgebouwd. De gedeputeerde is het eens met GL dat er meer aandacht moet zijn voor digitale democratie. Dat zou niet via deze strategie moeten gebeuren. Het komt aan de orde bij de verdere uitwerking.

355 De provincie heeft al een open databeleid. Overheden zijn daartoe verplicht. De vraag in deze strategie is hoe open databeleid kan worden geïncorporeerd. De vier domeinen, waarover het op dit moment gaat, groeien steeds meer in elkaar en raken steeds meer verweven met elkaar. Er ontstaat een nieuwe wereld en nieuwe werkelijkheid. Dat zal op termijn ruimtelijke implicaties hebben. Als 3D printing meer ingeburgerd raakt, dan heeft dat als effect dat er minder overslag 360 van grondstoffen is. De neveneffecten zijn nu nog onvoldoende bekend. In de Zomernota is om een budget gevraagd. Provinciale Staten hebben dat verzoek gehonoreerd. Dat is de eerste 'beperking' waaraan Gedeputeerde Staten zich dienen te houden. Gedeputeerde Staten nemen Provinciale Staten mee in de verdere uitwerking. De volgende Staten moeten worden voorzien van voldoende bouwstenen zodat een solide datastrategie tot stand kan worden 365 gebracht.

370 De heer **Hoogervorst** (SP) weet dat ICT-potjes in overheidsland vaak geen bodem kennen. Een aantal keren per jaar moet er geld bij. Hoe groot is risico in Noord-Holland dat het ICT-potje een bodemloze put wordt?

Gedeputeerde **Loggen** wijst op het verschil tussen ICT en datastrategie. Voor ICT is een eigen plan en investeringsplan. Als Provinciale Staten akkoord gaan met deze datastrategie dan komt er geen computer of geen software bij. Het gaat hier om de strategie van wat het kan betekenen. Voor privacy en veiligheid gelden wettelijke kaders. Die worden integraal meegenomen en gerespecteerd.

Tweede termijn:

Mevrouw Pels GL) heeft geen antwoord op haar vraag over welke verkenningen worden gedaan.

Gedeputeerde **Loggen** zegt dat verkenningen worden gedaan op het gebied van open data, sensoren, personele consequenties en ethiek,

De voorzitter constateert dat de voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

7. A-agenda Financiën

7a. Laatste begrotingswijziging 2018

De heer **Van Straaten (VVD)** vindt het fijn dat na een meevaller van 8,5 miljoen euro in de Zomernota nu ook een budgetneutrale mutatie van 2,9 miljoen euro als meevaller kan worden gemeld. Daarmee is het volledige gat van 10,1 miljoen euro, dat na de jaarstukken ontstond, gedicht. De VVD kan instemmen met de voorliggende begrotingswijziging en de besluiten met betrekking tot de reserves.

De heer **Heijnen (CDA)** constateert dat er wederom een overschot is. Het lukt de provincie maar niet om doelen te behalen in het begrotingsjaar en het geld tot besteding te laten komen. Dit is inmiddels een structureel probleem. Het CDA blijft daarop hameren en vraagt bij herhaling wat wordt gedaan om dit probleem te voorkomen.

Over de inrichting van nieuwe reserves meldt spreker dat de CDA-fractie akkoord gaat met de reserves 'Investing kunstwerken' en 'Investing havenprotectie'.

De heer **Leever (ONH)** begrijpt dat deze laatste begrotingswijziging nog eenmaal in het oude jasje met ontoegankelijke budgettabellen voorligt. Tot tevredenheid wordt het saldo van de begroting 2018 wordt door deze wijziging 2,9 miljoen euro.

In de verschillende programma's is sprake van veel variatie in de aanpassingen. Doorgaans betreft het kleine aanpassingen. Het programma Water kent een grote aanpassing van 47% (9,9 miljoen euro) naar 5,2 miljoen euro. Een wijziging van 4,6 miljoen euro. In Programma Groen omvat de wijziging 19%. Wat is de oorzaak van deze grote aanpassingen van de programma's Water en Groen?

ONH heeft verder geen opmerkingen.

De **voorzitter** constateert dat de nodige technische vragen worden gesteld. Het is de bedoeling dat technische vragen vooraf worden gesteld.

Mevrouw **De Meij (50PLUS)** noemt de meevaller positief. Het is wel vervelend dat reserves steeds worden doorgeschoven. Wat kan worden gedaan om dit in het vervolg te voorkomen? Op pagina 2 staat dat 3,6 miljoen euro wordt doorgeschoven naar 2019: Zijn de betreffende innovatieve projecten al bepaald? 50PLUS kan instemmen met de begrotingswijziging.

De heer **Den Uyl (PvdA)** vindt het doorschuiven van 7 miljoen euro op een begroting van honderden miljoenen euro's een mineur probleem. Het is meer een uiting van flexibiliteit dan van het probleem.

De heer **Hoogervorst (SP)** is benieuwd naar de effecten van de Septembercirculaire.

De heer **Van Hooff (PVV)** vindt het positief saldo van 2,9 miljoen euro een goede zaak. Het betreft een technische wijziging. Wat de PVV betreft kan de voordracht als hamerstuk worden doorgeleid.

De heer **Klein** (CU-SGP) is benieuwd waarom middelen met betrekking tot de participatiewet niet tot besteding komen.

435 De heer **Yurdakul** (D66) vertelt dat de voordracht een hamerstuk mag zijn. Eerder is afgesproken dat begrotingswijzigingen frequenter zouden moeten plaatsvinden om bij jaarrekening een groot verschil ten opzichte van de begroting te voorkomen. Gedeputeerde Staten voldoen hiermee aan die wens en aan de aanbeveling van de accountant.

440 Gedeputeerde **Loggen** zegt toe dat een schriftelijk antwoord volgt op de vraag van de heer Klein over participatiemiddelen.

Gedeputeerde **Post** doet dezelfde toezegging betreffende de vraag van de heer Hoogervorst over de septembercirculaire. Een schriftelijk antwoord volgt.

445 De opmerking van de heer Den Uyl is een antwoord op een deel van de vraag van de heer Heijnen. Er treden altijd wijzigingen op. Een afwijking van 3 miljoen euro is in absolute termen heel veel geld, maar op een begroting van 600 miljoen is het best een prestatie dat er een dergelijk kleine afwijking van 0,5% is. De toelichting op de vraag waarom er een afwijking is, staat in deze begrotingswijziging. De provincie heeft te maken met partijen waarover ze geen rechtstreekse zeggenschap heeft. Natuurlijk letten Gedeputeerde Staten erop. In plaats van een
450 korte termijn voor de indiening van een subsidieaanvraag wordt straks gehandeld volgens het principe 'Wie het eerst komt, wie het eerst maalt' en niet volgens het principe: we inventariseren eerst alle projecten en alleen de best scorende krijgt subsidie. Dat kan betekenen dat maatregelen die nu niet gesubsidieerd worden, straks wel subsidie ontvangen. Het geld dat
455 bedoeld is voor verkeersveiligheid kan dan wellicht beter worden ingezet. Als het iets minder scoort, maar het draagt nog steeds bij aan verkeersveiligheid dan win je alsnog.

460 De heer **Heijnen** (CDA) benadrukt dat er jaar op jaar een groot overschot is vanwege onderbesteding. Het is misschien iedere keer goed uit te leggen, maar het blijft zonde, want op deze manier wordt onvoldoende geïnvesteerd in zaken waarin geïnvesteerd zou moeten worden.

Gedeputeerde **Post** maakte haar opmerking niet om de bijdrage van de heer Heijnen te bagatelliseren. Ze noemt als voorbeeld de bouwstop op het project Leeghwaterbrug. De provincie
465 heeft maar een beperkte invloed op de factoren die leiden tot die bouwstop. Dit is slechts één voorbeeld, maar het gaat over een enorme hoeveelheid geld. Het gaat vaak om grote bedragen die over de jaargrens heen vallen. Uiteindelijk realiseren we onze doelen wel. Met de reserve 'Uitgestelde intenties' is het uitdrukkelijk de bedoeling om het geld wel tot besteding te laten komen voor datgene waarvoor het geld oorspronkelijk bedoeld was.

470 Voor een uitleg over de verschillen in de programma's Groen en Water verwijst de gedeputeerde naar de toelichting onder de betreffende hoofdstukken Groen en Water. In het algemeen gaat het om een bijstelling van de onttrekking aan reserves in deze twee specifieke gevallen. Met concrete vragen zal de heer Leevers zich moeten richten tot de betreffende portefeuillehouder. Datzelfde geldt voor mevrouw De Meij. Gedeputeerde Post raadt haar aan de kwestie aan te
475 kaarten in de betreffende commissie.

De gedeputeerde heeft kennisgenomen van de opmerking van de heer Yurdakul over de frequentie van begrotingswijzigingen. Zij kan hem daarin geen ongelijk geven

480 De voorzitter constateert dat de voordracht als een hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

7b. Begroting 2019

485 De heer **Yurdakul** (D66) constateert dat de voorgenomen beleidsambities volledig zijn ingevuld. Er zijn zelfs aanvullende investeringen gedaan onder meer in de energietransitie en het versnellen van de woningbouwproductie. De nieuwe verdeelsystematiek van het Provinciefonds pakt nadelig uit voor Provincie Noord-Holland. Een lagere uitkering is daarvan het gevolg. Het college doet een voorstel om dit op te vangen door een onttrekking aan de Algemene reserve. Voor de lange termijn wordt voorgesteld om stapsgewijs de Algemene Reserve weer op peil te
490 brengen. Dat vindt D66 een goed voorstel. Voor de provincie Zeeland pakt de verdeelsleutel wel voordelig uit.

Het benutten van ruimte in de Algemene Reserve leidt tot een verlaging daarvan. Het nieuwe college gaat straks aan de slag. Dat college heeft dus geen aanvullend geld meer. Dat is een zorg.

495

Bij interruptie vraagt de heer **Den Uyl** (PvdA) of de heer Yurdakul met hem van mening is dat er toch 24 miljoen euro in de begroting zit. Dat is nog zonder dat het jaar 2023 is meegeteld.

500

De heer **Yurdakul** (D66) wijst erop dat er ruimte was gereserveerd. Dat geld is nu volledig ingezet om tekorten in de komende jaren weg te werken. De heer Yurdakul hoort graag van de gedeputeerde of er nog 24 miljoen in de begroting aanwezig is.

De aanbestedingen vallen steeds hoger uit. Wat zijn de gevolgen hiervan?

505

Het begrotingsformat is gemoderniseerd langs de richtlijnen die de RekeningencommissiePlus formuleerde. Dat ziet er goed uit. D66 vindt het een goede zaak als de Rekeningencommissie in de nieuwe bestuursperiode de nadrukkelijke opdracht meekrijgt om de ontwikkelingen van de nieuwe begrotingssystematiek te monitoren.

510

Mevrouw **Pels** (GL) complimenteert alle ambtenaren voor de nieuwe opzet. De gehele GL-fractie vond de inhoud direct begrijpelijker. Ook de gedeputeerde wordt bedankt voor de laatste begroting in deze periode. Met de accountant en het jaarrekeningtraject liep het niet soepel, maar met de begroting is het altijd goed gegaan.

515

De oplossing voor het tekort in de Algemene Reserve kan GL niet steunen. Het tekort is ontstaan door een politieke keuze, namelijk de lening aan Pallas. Dat zou niet vooruit geschoven moeten worden naar volgende jaren. De coalitie moet een oplossing voor het eigen probleem vinden en dit niet mag doorschuiven naar een volgend college. Het ene programma loopt meer af dan het andere programma. Kan de gedeputeerde dit toelichten?

520

De heer **Yurdakul** (D66) wijst GL erop dat de lening niet in deze bestuursperiode is verstrekt. Het was in de periode waarin een GL-gedeputeerde in het college zat. Is mevrouw Pels met hem van mening dat er andere redenen zijn waardoor geld uit de reserve moet worden gehaald, zoals de verdeelsystematiek van het Provinciefonds?

525

Mevrouw **Pels** (GL) is het daarmee niet eens. GL uitte zich steeds kritisch over de lening en zei steeds nee op de vraag of met de lening verder moest worden gegaan.

530

Naar aanleiding van de beantwoording van GL-vraag 43 heeft mevrouw Pels nog de volgende vraag. Eigenlijk is er NNN tekort en stortingen zouden worden gedaan. Op pagina 333 van de programmabegroting ziet mevrouw Pels die stortingen niet terug. Zijn de stortingen elders in de begroting verwerkt? Hoe is het college tot een verdeling gekomen van de restanten van EXINH en TWINH?

535

De circulaire van het Provinciefonds is aangepast. Hoe wordt daar mee omgegaan in de provinciale Planning & Control cyclus?

540

De heer **Klein (CU-SGP)** spreekt ook complimenten uit voor het voorleggen van een heldere begroting. Het is mooi dat nu wordt gewerkt met een nieuwe inrichting van de begroting. In de toekomst is er sprake van een serieus tekort aan financieringsmiddelen, oplopend tot 163 miljoen euro. Investeringen moeten dus goed tegen het licht worden gehouden. Is het provinciebestuur niet in staat om lange termijn afwegingen te maken? Hoe kan de gedeputeerde Provinciale Staten helpen om de balans te houden?

545

De fractie ziet de onbenutte belastingcapaciteit. De fractie wil niet direct een lastenverzwaring voorstellen in verband met investeringen in infrastructuur, maar de Staten moeten wel onder ogen durven zien wat de kosten van de keuzes die worden gemaakt. De provincie stak haar nek uit met de pilot 'Zwaar verkeer SolaRoad' om te zien welke nieuwe technieken toegepast kunnen worden. De schaal waarop dat geïmplementeerd kan worden en de bijdrage die het levert, is beperkt. Is het de moeite waard om de pilot te starten, of moet verder worden ingezet op de fietsinfrastructuur?

550

Pagina 227 meldt dat het aantal auto's is toegenomen. Dat is fijn voor de opcenten. Is het mogelijk om beleid in te zetten om het aantal elektrische auto's te stimuleren?

De heer **Van Hooff** (PVV) bedankt het college en het korps ambtenaren voor het beantwoorden van vragen. Op vraag nummer 11 heeft de fractie antwoord gekregen. Daaruit blijkt dat er in principe geen vrij besteedbare middelen in de programma's aanwezig zijn. Alle middelen zijn

belegd. Kan een lijst openbaar worden gemaakt waaruit op te maken valt in welke programma's welke plekken nog niet verplicht juridisch zijn vastgelegd?

555

De heer **Hoogervorst** (SP) zegt dat de SP blij is met de nieuwe opzet van de begroting. De fractie hoopt dat het de leesbaarheid zal verbeteren en dat de begroting beter hanteerbaar is voor de inwoners van de provincie.

560

De heer Hoogervorst vraagt aandacht voor het Provinciefonds. Er is onduidelijkheid over de invloed van de nieuwe systematiek. Wat is er veranderd in de systematiek en wat is daarvan de toegevoegde waarde? In de meerjarenbegroting gaat het college ervan uit dat die bijdrage uit het Provinciefonds alsmaar verder stijgt. Is dat wel zo? Het is toch te risicovol om een stijgende bijdrage in de cijfers op te nemen?

565

De nieuwe systematiek rondom de reserves vindt de SP een goede zaak. De fractie hoopt dat dit de leesbaarheid uiteindelijk ten goede komt en dat de begroting toegankelijker wordt voor iedereen. In verschillende programma's worden de reserves uiteraard gevuld. Dit gebeurt toch wel met enig beleid? Hoe worden de te storten bedragen vastgesteld? Bij subsidieregelingen rond bereikbaarheid zou in het kader van cofinanciering gekeken kunnen worden naar percentuele bijdragen van provincie en gemeenten. Hoe kijkt de gedeputeerde daar tegenaan?

570

Op basis van de keuze die deze coalitie heeft gemaakt en nog maakt, is de begroting solide. Het is afwachten of er straks ruimte zal zijn voor een nieuwe coalitie, om andere keuzes te maken.

575

De heer **Den Uyl** (PvdA) spreekt dank uit voor de heldere begroting. De PvdA-fractie zal haar politiek oordeel vormen in de Staten. Lastig is de kwestie van het Provinciefonds. Het college heeft daar een aanpak voorgesteld die werkbaar is. Klopt het dat 25 miljoen euro vrije ruimte voor een volgend college overblijft? Niet alleen voor deze periode, maar ook voor een volgende periode toont dit college dat het financieel solide is.

De Informatieagenda vindt de PvdA een adequaat stuk.

580

De heer **Zoon** (PvdD) constateert dat PMI en PMO te maken krijgen met stijgende kosten voor bereikbaarheid. Spreker komt daarop terug bij de behandeling van het PMI en PMO. In de Algemene Reserve worden eenmalige uitgaven gevuld met structurele middelen. Dit druist in tegen de principes van dit provinciebestuur.

585

De 1^e en 2^e tranche in de voorziening Pallas kwamen als een verrassing. De 3^e tranche had de heer Zoon terugverwacht in de laatste begrotingswijziging. In de begroting 2019 komt de 3^e tranche ook niet aan de orde. Waar is de 3^e tranche terug te vinden in deze begroting?

590

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vindt het goed dat tegemoet is gekomen aan de aanbeveling voor h et verbeteren van de begrotingssystematiek.

Over het toenemen van het areaal heeft de fractie van 50PLUS de nodige vragen. Deze zullen aan de orde worden gesteld bij het bespreken van het PMI en het PMO.

595

De heer **Leever** (ONH) merkt op dat ook ONH complimenten wil uitspreken voor het nieuwe jasje van de begroting en de goed vergelijkbare budgettabellen met daarin concrete operationele doelen van het betreffende programma.

Een operationeel doel heeft één bijbehorende reserve. De naam van de reserve is echter niet gelijk aan de naam van het operationeel deel. In afwijking van de afspraak is op veel plaatsen in de begroting een operationeel doel aan meerdere reserves verbonden (zie o.a. pagina 37).

600

De heer **Heijnen** (CDA) spreekt van een spannende begroting vanwege het nieuwe format. Het ziet er goed uit. Wat het spannend maakt is de volledige herziening van alle reserves. De gekozen namen voor sommige reserves zijn soms wat algemeen. Het blijft lastig om in één oogopslag te beoordelen waarvoor een reserve is.

605

Iedereen zal nog moet wennen aan het nieuwe format. Er is meer ruimte voor tekst, maar die is nog wel wisselend van kwaliteit. Ook de mate van concreetheid wisselt nog. Het CDA is blij met de ingezette lijn.

De provincie is nog steeds financieel gezond, met een goede uitgangspositie in het eigen vermogen. Spreker sluit zich aan bij de eerdere opmerkingen over het Provinciefonds.

Het CDA mist in de begroting een stelpost voor het nieuwe college van Gedeputeerde Staten.

610

Waarom is een dergelijke reserve niet ingesteld?

De inkomsten rondom de dividenden zijn lager begroot dan vorig jaar. Afgelopen jaar was in alle bijstellingen zichtbaar dat meer dividend is ontvangen. Kan de gedeputeerde dit nader uitleggen? Het politieke oordeel over de laatste begroting van dit college volgt in Provinciale Staten tijdens de algemene beschouwingen.

615

De heer **Van Straaten (VVD)** vindt de programmahoofdstukken in deze nieuwe opzet beter leesbaar dan in het verleden. Daarin is uniform bereikt. Het Programma Groen werd immers eerder in afwijkend format gepresenteerd.

620

Het indelen van uitgaven in kapitaallasten, directe lasten, overdrachten en dergelijke is komen te vervallen. De reserves zijn nu één op één aan operationele doelen gekoppeld. Overigens is dit niet overal even helder. In de verklaringen van mutaties worden aanzienlijk meer dubbeling aan teksten opgegeven. In de begroting is meer aandacht voor de beschrijving van beleid. Het geeft een goed beeld van het vastgestelde beleid.

625

De begroting omvat de periode tot en met 2022. Tot en met 2021 is de begroting sluitend.

Daarna is er sprake van een aanzienlijk overschot van 25 miljoen euro. Eerder werd dit al genoemd als vrij besteedbare ruimte voor het nieuwe college. De ruimte die er in de Kaderbrief was voor de jaren 2019 tot en met 2021 gevuld met initiatieven die voortvloeien uit motie 110.

630

Daarbij wordt steeds aangegeven dat een nieuw college in 2019 anders kan besluiten over de besteding van deze middelen. Deze ruimte is er voor het nieuwe college. Wellicht is dat de stelpost waarnaar voorgaande spreker vroeg?

635

De raming van de uitkering uit het Provinciefonds is ontdaan van de ruimte onder het plafond van het BTW Compensatiefonds. Deze ruimte wordt in het vervolg pas in september van het betreffende jaar toegekend. In de begroting kan of mag niet vooruit worden gelopen op deze ruimte. Dat het provinciefonds is verlaagd, leidt tot een halvering van de Algemene Reserve. Die komt daarmee ver onder de norm van 25% van de algemene dekkingsmiddelen. Gezien de riante weerstandspositie is dat geen groot risico voor de provincie. Verwacht mag worden dat de ruimte onder het plafond van het BTW Compensatiefonds in de septembermaanden kan worden bij geraamd.

640

De VVD kan instemmen met de begroting en de meerjarenraming.

Gedeputeerde Loggen verlaat de vergadering om 14.45 uur.

645

Gedeputeerde **Post** geeft alle complimenten over het gekozen format door aan de betrokken ambtenaren. De ideeën hiervoor kwamen uit de werkgroep begroting-plus.

Het gaat echter om de inhoud en niet om de vorm. De gedeputeerde is dan ook blij dat de discussie over de vorm hiermee is afgerond. Nu kan weer worden gesproken over de zaak.

650

In het kader van het Provinciefonds is bekeken of de systematiek vereenvoudigd kon worden. Vijf knoppen waaraan kan worden gedraaid, leidden tot een wijziging van de uitkering uit het fonds.

De laatste knop (6^e) was min of meer een 'stelpostknop' om ervoor te zorgen dat over de provincies heen, niet al teveel zou veranderen. Met de 5 knoppen kon de laatste 10% niet worden geregeld. In de Eerste Kamer was een motie ingediend, met het verzoek om de systematiek te evalueren, mede vanwege de positie van zeeland. Het departement van Binnenlandse Zaken kijkt nadrukkelijker mee met het provincie- en het gemeentefonds. Ook voor het gemeentefonds wordt nagedacht over een vereenvoudiging van de systematiek. Tegelijkertijd liep er een ARHI

655

procedure voor de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden over twee provinciegrenzen heen. Die procedure heeft effect op het Provinciefonds. Een grotere herijking van het Provinciefonds lijkt noodzakelijk. Vanuit de provincies is er geen behoefte om weer een grote actie op touw te zetten. De positie van Zeeland blijft wel zwak. Zeeland blijft voor wat de uitkering uit het Provinciefonds betreft onderbedeeld. Die discussie wordt gevoerd. De uitkomst is nog niet bekend. De insteek van BZK en de provincies verschilt nogal. De gedeputeerde komt er op terug als er meer bekend is.

660

Aan het begin krijgen de provincies minder uitgekeerd, maar in de loop van het jaar wordt het opgevuld. Zo wordt het ook verwerkt in de begroting. Gegeven de ruimte onder het BTW Compensatiefonds zou men zich kunnen afvragen of niet anders moet worden gekeken naar die 25%. Mogelijk kan met een verstandige blik tot een ander percentage worden gekomen, of een oplopende staffel hanteren gedurende de loop van het jaar.

665

Op de vraag wat er nog in de Algemene Reserve zit, is afhankelijk van hoe men ernaar kijkt. De gedeputeerde maakt zich daarover niet direct zorgen. Ze gaat ervan uit dat het in de loop van het jaar allemaal op zijn plek valt, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat dit pas echt duidelijk is in de loop van het jaar.

670

Voor het volgende college is geld aanwezig. Er is goed gekeken wat nodig is voor de eerste vijf maanden van het volgende jaar. Na 20 maart zal er nog enige tijd nodig zijn voor coalitievorming. De ruimte voor een nieuw college wil je niet weghalen. Er moet ruimte zijn om andere keuzes te maken. Voor volgend jaar is er een invulling aan de middelen gegeven, maar die invulling staat nog niet vast. Als het nieuwe college de bakens fundamenteel, of deels wil verzetten, dan is die ruimte er.

675

Voor het volgende college is geld aanwezig. Er is goed gekeken wat nodig is voor de eerste vijf maanden van het volgende jaar. Na 20 maart zal er nog enige tijd nodig zijn voor coalitievorming. De ruimte voor een nieuw college wil je niet weghalen. Er moet ruimte zijn om andere keuzes te maken. Voor volgend jaar is er een invulling aan de middelen gegeven, maar die invulling staat nog niet vast. Als het nieuwe college de bakens fundamenteel, of deels wil verzetten, dan is die ruimte er.

De consequenties van het steeds hoger uitvallen van aanbestedingen zijn dat op gezette tijden alle projecten doorgenomen moeten worden en dat ramingen moeten worden geactualiseerd. De raming die vandaag wordt aangepast, kan morgen al weer achterhaald zijn. In deze markt is het lastig om wat dat betreft bij te blijven. Er is een zeker spanningsveld tussen ruim ramen en aan het eind geld overhouden, of moet reëel worden geraamd, waarbij de gedeputeerde mogelijk terug moet Provinciale Staten op het moment dat de beschikbaar gestelde middelen ontoereikend zijn en uitleggen waarom het niet voldoende is. De laatste vindt de gedeputeerde de meest Koninklijke route. Anders legt ze beslag op middelen die nodig zouden zijn voor de portefeuille Mobiliteit. Dit beperkt het maken van andere keuzes. De staalprijzen blijven maar stijgen. De markt is overspannen, waardoor arbeid beperkt beschikbaar is. Daarvoor moet een prijs worden betaald. Zolang de markt blijft zoals die er op dit moment uitziet, kan de gedeputeerde met geen mogelijkheid zeggen dat voor bepaalde projecten binnen de bandbreedte van het verstrekte krediet wordt gebleven. De gedeputeerde ziet geen alternatief, want ruimer ramen vindt ze geen recht doen aan de kaderstellende rol van Provinciale Staten.

Het is een prima suggestie van de heer Yurdakul om de nieuwe opzet van de begroting te monitoren. De gedeputeerde is benieuwd hoe de nieuw verkozen Statenleden straks aankijken tegen deze begrotingsopzet.

De bijdrage aan Zeeland zal nodig blijven volgend jaar. Dezelfde discussie die hier wordt gevoerd over de oplopende prijzen, die wordt in Zeeland ook gevoerd. In 2021 zal er een beperkte herijking plaatsvinden. Voor die periode van drie jaar (tot 2021) is een bijdrage afgesproken. Dan komt er een aanpassing van de systematiek en die zal het probleem voor Zeeland structureel oplossen. Breed binnen IPO wordt de opvatting gehuldigd dat er een weeffout zit in de systematiek die ervoor zorgt dat Zeeland structureel tekort komt. Prijsstijgingen tikken in Zeeland net iets harder door want het is een kleine provincie. De herindelings Vijfheerenlanden heeft een merkwaardig effect op de bijdragen die andere provincies ervaren voor wat betreft de uitkering uit het Provinciefonds. Door de fusie van die gemeenten, die ervoor kozen om naar Utrecht te gaan, krijgt de provincie Utrecht 5 miljoen euro meer uit het Provinciefonds, de provincie Zuid-Holland krijgt 2 miljoen euro minder. De resterende 3 miljoen euro wordt door de overige tien provincies opgebracht. Dat leidt ertoe dat zij structureel 300.000 euro moeten inleveren op de uitkering uit het Provinciefonds.

De opmerking van mevrouw Pels over het niet willen doorschuiven van Pallas naar de volgende periode begrijpt gedeputeerde Post niet. De voorziening die getroffen zal moeten worden bij Jaarrekening 2018 is onderdeel van dit jaar. Het komt ten laste van 2018. Het is evident dat de jaarrekening wordt vastgesteld in 2019. Voor Pallas is een voorziening getroffen. Heel Pallas verloopt via de balans en niet via de exploitatie. Men treft dit niet aan in de begroting. Via de Zomernota en bij Kaderbrief is hierover melding gedaan aan Provinciale Staten.

De aanvulling van de Algemene Reserves zou in ieder geval gebeuren. Dat is niet een effect van Pallas.

In het coalitieakkoord van 2015 is een bedrag van 160 miljoen euro incidenteel over verschillende beleidsterreinen verdeeld. Als dit college ophoudt dan houdt ook die besteding op. Een gedeelte zal nog doorlopen omdat wat vandaag is begonnen zich kan uitstreken over verschillende jaren. Op het moment dat de incidentele middelen op zijn, is het aan een nieuw college om te bepalen of het daar opnieuw incidentele middelen voor wil inzetten, of niet.

Op bepaalde terreinen valt er straks minder te besteden, zoals bij Economie.

Naar aanleiding van de beantwoording van vraag 43 meent de gedeputeerde dat het niet zozeer een storting in een reserve was, maar dat het gewoon via de exploitatiebegroting loopt. Het staat niet in deze begroting, maar wel in die daarna.

De verdeling van de reserves TWINH en EXINH was destijds een politiek akkoord. Over de aard van beide reserves zijn in het verleden op politiek niveau andere afspraken gemaakt. Bij TWINH is destijds voor een bepaalde compartimentering gekozen, waarbij een deel naar het Sociaal Domein ging, een deel naar Sport, een deel naar Mobiliteit, een deel Milieu en een deel Natuur. Voor een groot deel is een onderverdeling gemaakt. Op het moment dat de middelen voor het betreffende project niet werden besteed, zouden deze wel voor het betreffende compartiment bewaard blijven. Dat is de reden dat het restant niet terugvloeit in de Algemene Middelen. De originele politieke labeling blijft gehandhaafd. Juridische vrije ruimte is niet altijd hetgeen waarop men kan blind varen. Bovendien vindt de politiek er ook nog iets van.

Bij de eerstvolgende begrotingswijziging worden circulaire's verwerkt.

De gedeputeerde vindt het wonderlijk dat de heer Klein zich zorgen maakt over een tekort aan financiële middelen. Deze provincie verkeert in de luxe positie dat ze nog nooit geld heeft hoeven lenen bij een bank. Dit is eerder uitzondering dan regel. De meeste overheden in Nederland lenen geld. Het is dus niet raar om te lenen op het moment dat er onvoldoende

eigen middelen zijn, bijvoorbeeld vanwege een investering in zaken die voor Noord-Holland van belang zijn.

740 Op de vraag van de heer Klein hoe de lange termijn afweging beter kan worden gemaakt antwoordt de gedeputeerde dat de gehanteerde afschrijvingstermijn gemiddeld 20 tot 25 jaar bedraagt. De gedeputeerde vraagt zich af of dat de afweging lastiger maakt. Ze weet niet of ze de zorg van de heer Klein daarover deelt. De afspraak is dat op het moment dat een investering wordt gedaan, de afschrijving mee moet lopen en dat ook het beheer en onderhoud geregeld

745 moeten zijn en dat er financiële dekking is. Voor beheer en onderhoud wordt wel degelijk verder gekeken dan de komende vier jaar. Er zit een plafond in het PMI en daar wordt niet overheen gegaan.
Met de pilot 'Zwaar verkeer SolaRoad' wordt zeker verder gegaan. Dubbel grondgebruik komt goed tot zijn recht bij SolaRoad. Nu is het gedaan voor een fietspad. Om het verder te helpen moet ook naar wegen worden gekeken. Zuid-Holland gaat het doen voor businfrastructuur en Noord-Holland voor zwaar verkeer. Het is niet de bedoeling dat de provincie SolaRoad commercieel gaat oppakken, maar het is wel de bedoeling om het een flinke zet te geven. Als het volwassen is, dan laat de provincie het verder los. Het is een goede manier om de energietransitie een duwtje in de rug te geven.

750 Het elektrisch autorijden wordt gestimuleerd. In het werkprogramma van MRA-E staat omschreven wat op dat gebied allemaal wordt gedaan. Dat beperkt zich niet tot de Metropoolregio Amsterdam. Het geldt voor Noord-Holland, Flevoland en Utrecht.
Het maken van een lijst van 'niet juridisch verplicht' wordt te ingewikkeld. De gedeputeerde geeft de heer Van Hooff mee om naar de reserves te kijken. Daaruit blijkt wat er wel of niet aan besluitvorming ligt. Dan is ook duidelijk wat daarin aan vrij besteedbare middelen zit en wat niet juridisch verplicht is. Er zijn afspraken met Provinciale Staten en gemeenten over de inzet van bepaalde middelen. Daarmee is het niet juridisch verplicht, maar er is wel sprake van een bestuurlijk commitment.

755 De heer Hoogervorst vraagt zich af of het Provinciefonds wel blijft stijgen. Daar kan geen garantie op worden gegeven. Het is afhankelijk van wat het Rijk doet. De basis is breed, dus er gaat een dempende werking vanuit. In de circulaire wordt vier jaar vooruit gekeken. Op die informatie baseert het college zich. Zodra het Rijk wat somberder naar de toekomst kijkt, dan vertaalt zich dat in een wat somberder beeld in de meerjarenraming van dit college.

760 Bij subsidies bereikbaarheid wordt niet gewerkt met cofinanciering. Dit gaat over fiets met een percentage van 50%. Eerder was het aandeel voor busvoorzieningen 90%. Bij de fiets was het percentage eerder ook hoger. Toen gaven wethouders aan dat ze van gekkigheid niet wisten welke projecten zij bij de provincie konden indienen. Ze haalden toen alles uit de kast wat ooit was bedacht. Het was zo ver gezocht dat het eigenlijk niet tot besteding kon komen. Het is geen goed signaal als er niet meer wordt nagedacht over de aanvraag omdat het geld zo makkelijk bij

770 de provincie te halen valt. Het gaat erom dat vooral wordt ingezet op de verkeersveiligheid voor fietsers. Het belang van de gemeenten om in de gemeente zelf te zorgen voor veilige fietsinfra net zo groot als van de provincie. Het is dan ook niet meer dan reëel dat een gemeente net zoveel bijdraagt als de provincie. Het betreft gemeentelijke infrastructuur. De gemeenten krijgen 50% van de kosten vergoed door de provincie. Er is geen overheid die Provincie Noord-Holland 50% van de kosten vergoed, op het moment dat de provincie infrastructuur wil aanleggen. De gedeputeerde vindt het een prachtige regeling. Er moet ook een eigen verantwoordelijkheid bij gemeenten blijven liggen. Nu wordt gekeken naar de systematiek van het openstellen van de regeling, maar niet naar de percentages.

775 Gedeputeerde Staten willen een aanpak die werkbaar is. Daarom wordt gekeken naar wat nog kan worden opgepakt in de eerste maanden van het nieuwe jaar. De vrije ruimte wordt niet helemaal opgesoupeerd voor een volgend college.

Het positief begroot bedrag van 24,7 miljoen euro staat ter beschikking van een volgend college. Ook in 2019 is de ruimte er nog voor de periode na april/mei. Er is in voorzien dat de Algemene Reserve in de periode tot 2022 stijgt.

780 De 3e tranche Pallas is geregeld bij een apart besluit. Dat ziet men niet terug in de begroting 2019. Dat loopt via de balans. Het besluit valt terug te vinden in de jaarrekening 2019.
Aan één operationeel doel kunnen meerdere reserves hangen. Het kan niet meer zo zijn dat één reserve meerdere operationele doelen dient. Eén grote reserve maakt het niet overzichtelijk.

785 Pagina 37, paragraaf 2.1.2 is verbonden met 4 reserves. De gehele operatie is nog niet gereed. Er zijn nog reserves die de exercitie nog moeten doorlopen. Het was een forse kluif.
Opgemerkt werd dat de naam van de reserve en van het operationeel doel niet altijd overeenkomen. Daar waar men er last van heeft, laat het weten. Wellicht kan de naam worden aangepast.

800 Er is niet gekozen voor een stelpost Nieuw college. Dit college koos ervoor om nu invulling te geven aan.
Op de vraag of dividend niet hoger moet worden geraamd, zegt de gedeputeerde dat zij een voorzichtige penningmeester is. Het is riskant om enthousiast te zijn over het hoger ramen van dividenden. Het is verstandiger om aan de voorzichtige kant te gaan zitten.

805

Tweede termijn:

De heer **Klein** (CU-SGP) is benieuwd of de invulling van de Algemene Reserve is besproken met de account. Is het niet beter om de post onvoorzien te verwijderen?

810

Gedeputeerde **Post** antwoordt dat het niet meer wettelijk verplicht is om een post Onvoorzien te hebben, maar het is wel een goed gebruik. Als Provinciale Staten iets willen waarin niet is voorzien, dan is er nog financiële ruimte te vinden in de post Onvoorzien.

De gedeputeerde heeft nog niet met de accountant gesproken.

815

Het is overigens niet nodig om de voorgestelde invulling van de Algemene Reserves aan de accountant voor te leggen.

De voorzitter schorst de vergadering van 15.28 uur tot 15.36 uur

820

7c. Nota Reserves

De heren **Leever** (ONH) en **Zoon** (PvdD) geven aan akkoord te gaan met de voordracht.

825

Mevrouw **Pels** (GL) spreekt van een mooie, nieuwe manier van begroting opstellen. Met de reserves moet de volgende slag worden geslagen om het inzichtelijker te maken wat er nu precies met de reserves wordt gedaan. Mevrouw Pels zal dit voorstel doen in de Rekeningencommissie.

830

Op pagina 12 staat dat als aan het einde van de looptijd nog middelen in de reserves aanwezig zijn tijdig een besluit aan Provinciale Staten voorgelegd of de looptijd verlengd moet worden, of dat de middelen in een integrale afweging vrijvallen. Mevrouw Pels veronderstelt dat dit gebeurt bij TWINH. Kan de gedeputeerde dit nader toelichten?

835

De heer **Heijnen** (CDA) vertelt dat het CDA verheugd is dat de reserves worden gekoppeld aan operationele doelen. Daardoor wordt het inzicht vergroot. De fractie heeft moeite met het onderscheid tussen doelgerichte en budgetgerichte reserves. Het budgetgerichte reserve werkt in de hand dat projecten 'gezocht' moeten worden. Lost het maximum van vier jaar voor een budgetgerichte reserve dat probleem op? Wat is het probleem om helemaal van deze categorie af te stappen?

840

Er is sprake van egalisatie- en kapitaallastenreserves: De laatst genoemde reserves lijken toch op een voorziening? Waarom is het een reserve?

845

De heer **Tijssens** (D66) merkt op richting mevrouw Pels dat de Rekeningencommissie buiten haar aanwezigheid zich heeft uitgesproken over het inzichtelijk maken van de uitputting van reserves. D66 is heel tevreden over de vernieuwde systematiek. Wat de fractie betreft mag de voordracht een hamerstuk zijn.

850

De heer **Papineau Salm** (PvdA) spreekt van een gedegen notitie. Deze sluit goed aan bij de nieuwe systematiek. Ook van de PvdA mag de voordracht een hamerstuk zijn.

855

Gedeputeerde **Post** heeft net al uitgelegd dat over TWINH expliciet een andere afspraak is gemaakt. Het geld blijft binnen de reserve. Het einddeel van de reserve staat op 2031. Meestal zijn budgetgerichte reserves politieke reserves, die door Staten worden ingesteld, met een specifiek doel voor een bepaalde coalitieperiode. Dat is de afgelopen keer ook gebeurd. Los je dat op door het te beperken tot vier jaar? Na vier jaar is er in ieder geval een expliciet afwegingsmoment over het wel of niet doorzetten van de reserve. De Staten kunnen er natuurlijk altijd principieel voor kiezen om niet meer mee te werken aan een budgetgerichte reserve. Kapitaallasten kunnen geen voorzieningen zijn. Voorzieningen zijn aan zeer strakke regels gebonden. Daarbij is er ook geen beleidsruimte. Bij kapitaallasten is die ruimte er wel. Er kan voor worden gekozen om de kapitaallasten anders te verwerken in de begroting, anders dan een reserve.

860

De **voorzitter** constateert dat de voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

865 **7d. Concept programmabegrotingen 2019 IPO en BIJ12**

De heer **Papineau Salm** heeft een orde vraag. De vertegenwoordigers hebben zeer recent een IPO vergadering bijgewoond. Er zou een aangepaste versie komen. Klopt dit?

870 Gedeputeerde **Post** vertelt dat afgelopen week in Brussel de Algemene Vergadering plaatsvond. De heer Klein stelde toen de vraag of de nieuwe begroting afwijkt van de vorige versie. Hij kreeg het antwoord dat er sinds 15 augustus (datum conceptbegroting) nogal wat is veranderd in de begroting. In de beleving van de gedeputeerde is er niet veel veranderd ten opzichte van de versie die nu voorligt. De gedeputeerde adviseert de Staten om hun vertegenwoordiger input mee te geven voor de Algemene Vergadering.

880 De heer Klein, als vertegenwoordiger van de Algemene Vergadering IPO ontving het signaal dat er een nieuwe begroting komt. Tot op heden heeft de heer Klein niets mogen ontvangen. Hij hoorde ook dat er wijzigingen zijn ten opzichte van de versie van 15 augustus. Toch gaat het wel om het zelfde overschrijdingsbedrag van 860.000 euro.

885 De vertegenwoordigers van de AV vragen het advies van Provinciale Staten of in de Algemene Vergadering kan worden ingestemd met de begroting. Dat advies wordt gegeven in Provinciale Staten. Deze commissiebehandeling is bedoeld om de gedeputeerde te bevragen over de inhoud van de begroting. Dat gebeurt nu op basis van een versie die niet definitief is. Naar verwachting volgt de definitieve begroting binnen enkele dagen.

890 De heer **Van Straaten** (VVD) vindt het opvallend dat de bijdrage van Noord-Holland relatief groot is. Na Friesland levert Noord-Holland de grootste bijdrage. Wat is daarvoor de verklaring? Heeft dit te maken met het Faunafonds?

895 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) stelde een technische vraag. Bij Kerntaak 7 mist 50PLUS aanvullend vervoer. Het antwoord (ambtelijk) is wat vaag. Zijn Gedeputeerde Staten genegen om in IPO-verband op te merken dat te allen tijde een zekere mate van aanvullend vervoer beschikbaar blijft?

900 De heer **Zoon** (PvdD) spreekt zorgt uit. Budgetten zijn vooral voor bereikbaarheid en water. Hoe verhouden de prioriteiten zich tot de toegekende budgetten? De PvdD staat achter hetgeen er nu staat. Hij snapt dat er geld naar duurzaamheid en energie gaat, maar die lijn moet wel gevolgd blijven worden.

905 De heer **Klein** (CU-SGP) vraagt de gedeputeerde wat er precies wordt gedaan met het budget mobiliteit. Er zou 520.000 euro nodig zijn om het bestaand beleid voort te zetten. Wat moet er gedaan worden voor 520.000 euro. Wat gebeurt er als het bedrag niet wordt besteed?

910 Gedeputeerde **Post** moet het antwoord op de laatste vraag even schuldig blijven. De begroting van IPO is er een van de penningmeester van IPO. De gedeputeerde is dat niet. Zij is ook niet de eerst aangewezen portefeuillehouder van Mobiliteit.

915 Provincie Noord-Holland draagt veel bij vanwege het Faunafonds. Voor andere provincies is dat in mindere mate van toepassing. De problematiek (schade) door ganzen is in onze provincie groot. Het omvat een fors deel van de bijdrage van Noord-Holland.

920 Het IPO gaat niet over het aanvullend openbaar vervoer. Het IPO gaat over datgene wat de provincies gezamenlijk bezighoudt en waarmee ze bijvoorbeeld gezamenlijk willen optrekken richting het Rijk. Het garanderen dat er een vorm van aanvullend openbaar vervoer blijft, is de individuele keuze en afweging van de individuele provincies.

925 Het IPO heeft een aantal vlaggenscheppen, zoals energietransitie en duurzaamheid. Voor Mobiliteit zijn geen budgetten beschikbaar als op het gebied van energietransitie en klimaat iets op het gebied van mobiliteit zou moeten worden gedaan. Dat gaat onder meer over ITS en Verkeersmanagement. Daar gaat een deel van het bedrag van 520.000 euro naar toe. Er wordt ingezet zetten in op fiets en verkeersveiligheid. Het Rijk werkt aan een strategisch verkeersveiligheidsplan. Het is de bedoeling dat de provincies daaraan een bijdrage gaan leveren. Er zijn mensen nodig die helpen bij de vormgeving daarvan.

Gewerkt wordt aan het naar zero emissie brengen van de bus in 2025. Bekeken wordt het eerder kan dan in 2025. Er zit werkbudget in bijvoorbeeld voor het organiseren van een kennisbijeenkomst. Dan zit er nog een deel 'Overige duurzame mobiliteit'.

925 Een A4 met een toelichting van de claim op 520.000 euro en de definitieve begroting volgen naar verwachting zo snel mogelijk. De gedeputeerde zal navraag doen zodat de informatie voor de vergadering van Provinciale Staten beschikbaar is.

930 De heer **Klein** (Algemene Vergadering IPO) roept de fracties op om voor de vergadering van Provinciale Staten met een zienswijze of bedenkingen te komen.

Gedeputeerde **Post** meldt nog dat de Algemene Vergadering de begroting vaststelt, maar geen recht van amendement heeft.

935 De **voorzitter** rondt de discussie af.

8. A-agenda Mobiliteit

8a. Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) 2019-2025

940 Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) vertelt dat de VVD kan instemmen met de voordracht. Over een aantal projecten heeft de fractie nog vragen.

945 Onlangs werd een petitie aangeboden aan Provinciale Staten inzake de aanpak van de N250 in Den Helder. Heeft de inhoud van het gedane voorstel de gedeputeerde bereikt? Tijdens een eerdere behandeling van het PMI heeft de gedeputeerde aangegeven dat gekeken wordt naar korte en lange termijn maatregelen. Wanneer zijn de resultaten bekend. Wordt het bij petitie aangeboden voorstel meegenomen in de lange termijn oplossing?

950 Het project vaste oeververbinding Burgervlotbrug is terecht gerubriceerd onder 'geschrapte projecten'. Uit onderzoek is gebleken dat een vaste oeververbinding niet haalbaar is. De gemeente Schagen deed tegenonderzoek met betrekking tot de MKBA en komt tot andere cijfers. Is dit onderzoek bekend bij de gedeputeerde? Is zij bereid daarover in overleg te gaan met Schagen?

955 Het is goed nieuws dat de openstelling van de N23 (Westfrisiaweg) eind dit jaar gerealiseerd gaat worden. Dit is zelfs een maand eerder dan verwacht.

960 In de vorige commissievergadering is door de gedeputeerde aangegeven dat de Leeghwaterbrug niet eerder opengesteld kan worden dan in september 2019. Belangrijk was dat op 15 oktober (vandaag dus) al de benodigde documenten in orde moeten zijn en dat door gemeente Alkmaar een vergunning wordt afgegeven? Wat is de stand van zaken? Wanneer gaat de bouwstop eraf? Zijn inmiddels aanvullende maatregelen getroffen om het leed voor de weggebruikers te verzachten?

965 In het PMO staat dat het vaarweggerelateerde beweegbare kunstwerk Leeghwaterbrug wordt vervangen. Het werk is in 2018 gestart en loopt door tot en met 2020. Gaat het dan over de oplevering of de openstelling?

970 De heer **De Graaf** (CDA) bedankt voor de beantwoording van vragen. Het lijkt of er minder ambities zijn. Ook is er geen persoonlijk voorwoord van de gedeputeerde. In de vorige PMI waren er nog 15 nieuwe projecten, nu 4. Veel projecten schuiven door. Er zijn ook pluspunten zoals de Westfrisiaweg en grondeigendom gebonden projecten die worden genoemd.

In volgende periodes komt er veel op de Staten af.

975 De beantwoording van de vraag over de ongestoorde logistieke verbinding is teleurstellend. Was het niet eerder mogelijk geweest om de juridische toetsing te doen? Het project stond al op de agenda nog voor de nieuwe N201 werd geopend.

Het onderzoek van de kruising N201/N231 is weer uitgesteld. Het CDA stelde eerder vragen over de bewegwijzering. Er is nog steeds niets gebeurd.

980 Wat is de visie van Gedeputeerde Staten op de vaste oeververbinding Burgervlotbrug? Op dat punt maakt het CDA nog een voorbehoud op de goedkeuring van deze voordracht.

De heer **De Graaf** las in de krant over de claim van de boerenlandvariant. Krijgt de provincie daar ook nog mee te maken?

985 Betreffende de bereikbaarheid van Den Helder zouden medio oktober de korte termijn maatregelen bekend worden gemaakt. Is daarover meer bekend? De lange termijn maatregelen zullen in het eerste kwartaal van 2019 bekend worden. Het duurde wel 4 jaar.

- 985 De heer **Leever** (ONH) vond het een verademing om het PMI te bestuderen. Duidelijk, overzichtelijk en zonder franje. Als in de begroting de toelichting op de budgettabellen op deze manier beschreven wordt, dan scheelt dat tientallen pagina's.
- 990 Recent was er discussie over het project HOV in t Gooi en de extra benodigde 9,4 miljoen euro. ONH stelde eind 2016 vragen over dit project. Gedeputeerde Staten zeiden dat de totale kosten 118 miljoen euro zouden bedragen. In dat bedrag is een risicoreserve opgenomen van 11 miljoen euro. Nu wordt weer een extra bedrag gevraagd van 9,2 miljoen euro. Is de risicoreservering in het eerder genoemde bedrag door prijsstijgingen opgenomen in het totaalbedrag van 120 miljoen euro?
- 995 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) sluit zich aan bij de eerdere vragen over de korte en lange termijn maatregelen.
- 1000 De heer **Zoon** (PvdD) las in het PMI dat het PMI voor korte termijn mobiliteit is. Wat dat betreft is de PvdD verbaasd dat A8/A9 en Duinpolderweg erin staan. Het is fijn dat er nieuwe investeringstrategie voor Noord-Hollandse infrastructuur komt. De PvdD diende daarover vorig jaar een motie in. Het is prettig om te lezen dat er werk van gemaakt wordt. Op moment dat men een autoweg tegen een elektrische bus gaat afwegen door middel van DALY (Disability Adjusted Life Year) dan zou daar weleens een heel andere uitkomst uit naar voren kunnen komen. De PvdD is benieuwd hoe dat uiteindelijk zichtbaar wordt in volgende Statenperiode.
- 1005 In het project Kruisweg Corridor staat dat een integrale oplossing wordt gezocht voor verschillende mobiliteiten. De heer Zoon constateert dat de verkokering een beetje verdwijnt. Hij is benieuwd wat er nu precies gaat gebeuren. Het baart de fractie zorgen dat extra kosten ontstaan door areaaluitbreiding. Dit stapelt elk jaar op. Waar is het eindpunt?
- 1010 Mevrouw **Van Duijn** (PvdA) vraagt wanneer er een voorstel voor de verbetering van de bereikbaarheid Den Helder komt. De vaste oeververbinding Burgervlotbrug is uit het PMI gehaald. De gemeente Schagen presenteerde positievere cijfers dan de provincie over de haalbaarheid. Komt dit terug in de commissie of in het PMI?
- 1015 Het Knelpuntenrapport van de Fietsersbond staat nu als studie vermeld. Moet het inmiddels geen realisatiefase zijn?
- 1020 De heer **Hoogervorst** (SP) vindt het opvallend dat de looptijd van het PMI steeds langer wordt. Inmiddels bedraagt de looptijd zes jaar. Waarom?
- 1025 In het hoofdstuk over grondeigendom staat dat voor de uitvoering van diverse projecten gronden verworven moeten worden. In het PMI is nog sprake van drie kernwaarden. Wordt het aantal kernwaarden aangepast (In de Nota Grondbeleid werd als vierde kernwaarde 'duurzaamheid' toegevoegd). De SP is het eens met de VVD dat vaart moet worden gemaakt met de projecten Bereikbaarheid Den Helder. De situatie wordt daar steeds nijpender.
- 1030 In de regio is men blij dat de N23 straks wordt opgeleverd. Men maakt zich wel zorgen over de flessenhals die ontstaat na Broekerhaven richting Enkhuizen. De gedeputeerde noemde eerder de datum van 15 oktober, Hoe staat het met de Leegwaterbrug?
- 1035 De heer **Deen** (PVV) vertelt dat de PVV niet overwegend enthousiast werd tijdens het doornemen van het PMI. Twee projecten kunnen niet worden ondersteund door de PVV. De energietransitie is in het PMI geslopen. Dit krijgt dwangmatige trekjes. Het treffen van maatregelen als gevolg van deze transitie gaat burgers en ondernemers ongetwijfeld veel geld kosten. De PVV-fractie maakt zich grote zorgen omdat niet bekend is om hoeveel geld het gaat.
- 1040 Onderzocht wordt of nieuwe beleidsontwikkelingen rondom duurzaamheid, klimaatbestendigheid en energietransitie geïntegreerd kunnen worden in de Investeringsstrategie Noord-Holland. Dit laatste zou wat de PVV betreft niet hoeven. De PVV zal tegen het PMI stemmen. De PVV heeft dezelfde vraag als de heer Leever over de verhoging van de kosten voor HOV 't Gooi
- 1040 Mevrouw **Terlouw** (CU-SGP) zegt dat haar fractie de lijst met alle projecten heeft doorgenomen. Waarom valt het project Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek onder het kopje Bereikbaarheid en niet onder Verkeersveiligheid? De voornaamste reden voor het uitvoeren van dit project betreft verkeersveiligheid. Is de in de commissie aangeboden petitie over de N250 van invloed op het projectnummer 60?

1045

De heer **Hietbrink** (GL) is blij dat opnieuw wordt gekeken naar de Investeringsstrategie en dat er in het kader van de Omgevingsvisie een discussie zal komen in de Staten over de manier waarop Noord-Holland investeert in infrastructuur. Sinds 2014 vindt GL dat de weging, die er nu in zit, een andere zou moeten zijn. Nu gaat 40% naar bereikbaarheid en 20% naar leefbaarheid.

1050

GL zal mogelijk tegen bepaalde onderdelen van het PMI stemmen. Het project Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek studeert op het verbeteren van de verkeersafwikkeling op de Oost-/west verbinding tussen de N206 en A4. Moet dit na de besluitvorming in Zuid-Holland niet de N208 (en de A4) zijn?

1055

De heer **Tijssens** (D66) vertelt dat zijn fractie achter de nieuwe systematiek staat, waarbij de Investeringsstrategie multi modaal zou moeten worden. D66 wijst erop dat de tijd naar de invoering van de Omgevingsvisie kort is. Het is van belang om duidelijkheid te verschaffen. D66 blijft erop aandringen.

1060

Er zijn overschrijdingen met name als gevolg van de staalprijs en de conjunctuur bij de aannemerij. Bij begrotingsrecht is er een fundamenteel verschil tussen een meevaller en een tegenvaller. Bij een tegenvaller is de afweging een fundamenteel andere. De afweging wordt immers gemaakt tegen een hogere prijs. Uit de beantwoording van de vragen van VVD bij de begroting blijkt dat Gedeputeerde Staten er mee bezig zijn. D66 wil graag dat het niet meer kost en dat er geen onvoorspelbaarheid is. Van te voren moeten geen bedragen worden uitgegeven die niet nodig zijn. Het is dus echt een uitdaging voor de gedeputeerde.

1065

De heer Tijssens verwijst naar de Knelpuntenkaart, waarop staat aangegeven waar het slecht gesteld is met het provinciaal wegennet. De overgangen van de provincie naar andere regio's staan niet ingekleurd vermeld. Er zou meer gedaan moeten worden met de provinciegrens overschrijdende wegen.

1070

Broek in Waterland is een belangrijk project. Klopt het dat besluitvorming over dit project eind 2018 volgt in plaats van 2017, zoals nu staat vermeld?

1075

Het besluit over de Duinpolderweg heeft impact in de provincie Noord-Holland. Naar aanleiding van het debat over de Zomernota, waarin de kredietvoting was opgenomen zijn vier toezeggingen gedaan door Gedeputeerde Staten. Zuid-Holland trekt 30 miljoen euro extra uit voor de fiets. Noord-Holland heeft de intentie uitgesproken om mee te bewegen met Zuid-Holland als het gaat om de fiets in het gebied. Gaat Noord-Holland meebewegen? Het zijn flinke extra bedragen die beschikbaar worden gesteld.

1080

De N250 Bereikbaarheid van Den Helder vindt D66 zeer belangrijk. Er is altijd een sterke relatie met de veerpont. Als de haven voor TESO verandert dan heeft dat een enorme impact op de weginvestering die Noord-Holland op dat deel zou doen. Gaan die twee projecten goed samen op?

1085

Gedeputeerde **Post** beaamt dat het project N250 lang duurt. Het duurt langer dan haar lief is. Bij investeringen in infrastructuur zijn er helaas geen makkelijke, snelle oplossingen. Infrastructuur in Nederland duurt zomaar 40 jaar. Een pakket aan korte termijnmaatregelen is er. Daarnaast is er een studie naar de lange termijnmaatregelen. De brief over de korte termijn volgt zo spoedig mogelijk. De resultaten van de studie naar de lange termijnmaatregelen laten langer op zich wachten. In formele zin kent de gedeputeerde de petitie N250 niet. Zij heeft deze in formele zin ook nog niet ontvangen. De petitie is aangeboden aan de commissie Mobiliteit en Financiën. De gedeputeerde was wel verrast, nu er gesproken wordt over een ongelijkvloerse kruising bij de Van Kinsbergenbrug. Dat is een variant die in 1999 door de provincie aangebracht is en besproken werd met de toenmalige partijen. De gemeente Den Helder wilde die oplossing niet. Het project Bereikbaarheid Den Helder is vervolgens op een lager pitje komen te staan.

1090

1095

De **voorzitter** licht toe dat een petitie aan de commissie is aangeboden. Afgesproken is dat de petitie via de griffie naar Gedeputeerde Staten zal worden doorgeleid. Per post is ook nog een ander voorstel toegezonden aan de provincie.

1100

Gedeputeerde **Post** heeft nog niets ontvangen.

1105

Mevrouw Kaamer van Hoegge (VVD) licht toe dat er een aantal belangen zijn in Den Helder. Bij de aanleg van een weg zijn er altijd voor- en tegenstanders. Vrijdag jl. kwam een mailing binnen van tegenstanders van de ongelijkvloerse kruising. Zij maakten tevens duidelijk dat de haven mogelijk verplaatst wordt.

- 1110 Gedeputeerde **Post** zegt dat de laatstgenoemde ontwikkeling haar niet bekend is. De samenwerking in de haven betreft vooral die met de Marine. Het gaat onder andere over de ontwikkeling van de Paleiskade. Daar ligt de noodaanlanding van TESO, maar niet de aanlanding. Als in de haven wordt geïnvesteerd en de weg verandert dan heeft dit in elk geval geen relatie met de TESO.
- 1115 De heer **Tijssens** (D66) zegt dat de besluitvorming over de weginvestering wel gebaseerd moet zijn op de lange termijn verwachting van de TESO haven. Als die zou worden verplaatst dan moet dat tijdig worden meegenomen in de planvorming.
- 1120 Gedeputeerde **Post** gaat ervan uit dat de haven blijft, waar die nu is. Wie zou moeten voorstellen om te gaan verplaatsen en waar naar toe?
De provincie liet een deugdelijk onderzoek verrichten naar een tweede oeververbinding bij Burgerbrug. Daaruit blijkt dat het niet rendabel te krijgen is. Gemeente Schagen deed ook onderzoek. De gedeputeerde zag het rapport van de gemeente Schagen nog niet. Zij weet wel dat de organisatie daar de nodige vraagtekens bij heeft. De gedeputeerde baseert zich op het onderzoek van de provincie en niet op het onderzoek van de gemeente Schagen.
- 1125 De gedeputeerde vindt dit geen prioriteit, maar zij is bereid om die discussie te voeren. Het zou merkwaardig zijn als de gedeputeerde hier een discussie entameert over een project dat door het college is geschrapt, dat door een derde partij is onderzocht en waar de gedeputeerde vervolgens iets van zou moeten vinden. Het is aan de commissie om een stuk van een derde te agenderen. Het korte antwoord van de gedeputeerde op de vraag wat zij gaat doen met de uitkomst van het onderzoek van de gemeente Schagen, is: dat zij er niets mee gaat doen.
- 1130 Gedeputeerde **Post** is blij om te horen dat een aantal fracties benieuwd is naar de nieuwe Investeringsstrategie. De gedeputeerde wil wel de indruk wegnemen dat op dit moment geen integrale afweging zou worden gemaakt. Er wordt op dit moment wel degelijk een integrale afweging gemaakt. Daarbij wordt de Ladder van duurzame verstedelijking in acht genomen. Alle afwegingen die de commissie suggereert zijn al lang gemaakt door Gedeputeerde Staten. Daar zal een nieuwe Investeringsstrategie geen fundamenteel andere keuzes in kunnen maken. Van te voren is al afgewogen of OV een alternatief biedt, of niet. Dat onderzoek is in het kader van de A8/A9 al lang gebeurd. Hier gaat openbaar vervoer geen enkele oplossing bieden. Pook wordt wel degelijk naar de fiets gekeken. In de Ladder van duurzame verstedelijking moeten alle alternatieven beschouwd zijn voordat tot de aanleg van infrastructuur kan worden besloten. Het is jammer dat niet bij elke fractie bekend is hoe Gedeputeerde Staten die afweging maken.
- 1135
- 1140 Een brief van het college over de Leeghwaterbrug volgt. De bouwstop is eraf. Voorbereidingen worden getroffen om de fundering te gaan boren. De boorstelling is op tijd. Vandaag over een week worden de werkzaamheden hervat. Er is nog geen bouwvergunning voor de bovenbouw verleend, maar het lijkt erop dat deze tijdig kan worden verleend. Daarna wordt het reguliere proces ingegaan van vergunningaanvraag en -verlening. De gedeputeerde heeft goede hoop dat geen bouwstops opgelegd zullen worden. Zoals gezegd volgt een schriftelijke stand van zaken. Bekeken wordt of in de weekenden gewerkt kan worden. De Arbo inspectie moet dat beoordelen. Ook wordt nog gekeken naar het treffen van maatregelen die het leed in de spits kunnen verzachten. Bekeken wordt wat kan, wat mag, wat wordt gedaan en hoe dat financieel wordt geregeld als dat extra kosten met zich meebrengt.
- 1145
- 1150 Het PMO stelt dat het project Leeghwaterbrug doorloopt tot 2020. De gedeputeerde neemt aan dat dit de periode is tussen de openstelling en oplevering.
De heer De Graaf vroeg zich af of de ambitie weg is. De gedeputeerde is heel ambitieus. De ambitie is er nog steeds. Dit valt niet af te meten aan het aantal projecten. Het is beter om naar het investeringsvolume te kijken.
- 1155 De juridische toets in het kader van OV was eerder mogelijk, maar het duurde lang voordat tot overeenstemming kon worden gekomen.
De beantwoording van de vraag over de stand van zaken betreffende de kruising N201/N213 volgt schriftelijk.
- 1160 De claim Boerenlandvariant is de gedeputeerde niet bekend. De variant is inderdaad door boerenland gelegd. Als de weg alsnog omgelegd moet worden als gevolg van het besluit over de parallelle Kaagbaan, dan zullen Schiphol, Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland tot een bepaalde datum aan de lat staan. Daarna is het de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De gedeputeerde heeft niet het gevoel dat op korte termijn een beslissing wordt genomen over de aanleg van een parallelle Kaagbaan.
- 1165 De gedeputeerde meent dat geen aanvullend krediet boven het bedrag is gevraagd voor HOV in t Gooi: Dit was een bedrag dat in de ramingen was opgenomen. Er is nooit een krediet ter

- beschikking gesteld. Het is wat omgekat, maar daarmee verandert het totale krediet niet. De gedeputeerde houdt een slag om de arm wat het antwoord betreft. Een schriftelijke
- 1170 beantwoording volgt nog.
- De heer Zoon maakt zich zorgen over de areaaluitbreiding en vraagt wat het eindpunt is. Er is een plafond in het PMI. Het gaat om de verbetering van bestaande infra en geen uitbreiding met nieuwe wegen. Zolang er ontwikkelingen zijn in de auto industrie en landbouwverkeer, is er geen
- 1175 eindpunt. Infrastructuur moet opvolgend zijn op aanpassingen in het automotieve. Er moet namelijk worden gezorgd voor een veilige omgeving voor allen die gebruikmaken van de infrastructuur. Het is een gegeven. De provincie zal moeten blijven meebewegen met de ontwikkelingen die zich in die industrie voordoen.
- Knelpunten fietsersbond staat nog in de studiefase. Er is een inventarisatie gemaakt, maar met een idee, is er nog geen plan. Eerst zal een idee uitgewerkt moeten worden tot een ontwerp. Stel
- 1180 dat de infrastructuur niet van de provincie is, maar van een gemeente, dan moet de gemeente een plan maken voor het oplossen van het betreffende knelpunt. De eerste projecten zullen volgend jaar de realisatiefase ingaan. Dat geldt niet voor alle projecten, omdat de provincie afhankelijk is van derden.
- De heer Hoogervorst waarom duurzaamheid niet wordt toegevoegd aan de drie kernwaarden in het PMI. Als de Vijfde Nota Grondbeleid is vastgesteld dan wordt in formele zin rekening
- 1185 gehouden met de vierde kernwaarde.
- De gedeputeerde beaamt dat er op de N23 richting Enkhuizen een flessenhals ontstaat. Door sec het tracé aan te passen tot aan de Houtribdijk wordt dat probleem niet opgelost, Wordt het tracé tot aan Enkhuizen aangepakt dan ontstaat een flessenhals bij de Houtribdijk. De gedeputeerde
- 1190 heeft Rijkswaterstaat en het Ministerie van I&W er nog niet van kunnen overtuigen dat het noodzakelijk is om daar iets aan te doen. De dijk is erg verkeersonveilig. De gedeputeerde stak er energie in om voornoemde overheden ervan te overtuigen om de Houtribdijk te verbreden in het kader van een toekomstbestendig Markermeer, maar nu staat het op een lager pitje. Eerst zal worden gewacht op de realisatie van de N23 (Westfrisiaweg). Deze wordt eind november 2019
- 1195 officieel opengesteld. Dan is het afwachten hoe het zich zet. Er zijn vele prioriteiten zoals de A8/A9, Duinpolderweg en de bereikbaarheid Den Helder. Als daarmee is bereikt wat de provincie wil bereiken, dan zou de gedeputeerde deze prioriteit graag willen oppakken.
- De heer **Tijssens** (D66) verwijst naar de studies op het gebied van provincie
- 1200 grensoverschrijdende vervoersinfrastructuur tussen Flevoland en Noord-Holland. Deze lijst is in MRA-verband nog leeg. Wellicht is dat de plek om het idee voor het verbreden van de Houtribdijk te laten landen?
- Gedeputeerde **Post** legt uit dat er in de MRA weinig tot geen belangstelling is voor deze
- 1205 verbinding. De verbinding ligt bij de provincie niet in het vergeethoekje. De gedeputeerde kan zich voorstellen dat bij de herijking van de MRA-agenda dat naar voren wordt gebracht vanuit de provincie Noord-Holland.
- De gedeputeerde hoorde de zorgen van de PVV over de energietransitie.
- De Duinpolderweg is altijd ingestoken geweest vanuit bereikbaarheid, niet vanuit doorstroming.
- 1210 Tegelijkertijd speelt de problematiek van de verkeersveiligheid. De gedeputeerde adviseert eenieder om eens te gaan kijken in Vogelenzang hoe het daar gesteld is met de verkeersveiligheid.
- Tot N208 of de N205? Het antwoord volgt als het college een besluit heeft genomen om de besluitvorming in Zuid-Holland en Noord-Holland consistent met elkaar te laten zijn. De tekst in
- 1215 het PMI dateert van ver voor dat besluit.
- D66 wil niet dat hoger wordt geraamd. De Staten willen niet met overschrijdingen geconfronteerd worden. Als de Staten dat willen dan valt dat te organiseren.
- De provinciegrensoverschrijdende wegen zijn in beeld.
- Zuid-Holland trekt 30 miljoen euro extra uit voor de fiets: Dat is nu een van de punten waarom dit
- 1220 college de besluitvorming in Noord- en Zuid-Holland gelijk wil trekken. Gesuggereerd wordt dat Zuid-Holland 25 miljoen euro extra uittrekt boven het gereserveerde bedrag van 30 miljoen euro. Van het laatste is de gedeputeerde niet zeker. Wellicht wordt bedoeld dat van het gereserveerde bedrag van 30 miljoen euro 25 miljoen euro naar de fiets gaat.
- 1225 *Tweede termijn:*
- De heer **De Graaf** (CDA) meent dat gedeputeerde heeft toegezegd dat er serieus zou worden gekeken naar de uitkomst van het onderzoek van de gemeente Schagen.

1230 Mevrouw **Van Duijn** (PvdA) vond de suggestie van de gedeputeerde om gemeenten zien te activeren vanuit netwerken een goed idee. Is het mogelijk om een overzicht van alle fietsknelpuntenprojecten te krijgen?

1235 Mevrouw **Terlouw** (CU-SGP) vraagt of de Bennebroekerweg in Haarlemmermeer uit de studiefase gaat en in 2018 wordt gerealiseerd, Klopt het wel wat daar staat?

1240 De heer **Tijssens** (D66) verwijst in het kader van de provinciegrensoverschrijdende wegen naar de Houtribdijk. Deze weg valt bij Enkhuizen buiten het blikveld van de provincie. Deze provincie bestudeert de doorstroming tot de provinciegrens.

1245 Gedeputeerde **Post** legt uit dat uiteraard over de provinciegrens heen wordt gekeken. Het kaartje kan worden uitgebreid. Wat er met de wegen moet gebeuren dat kan worden opgemaakt uit de kleuren. Buiten de provinciegrens zal de weg met grijs worden aangeduid.

1245 De Bennebroekerweg wordt 2019. Dit is wel een technische vraag
Een overzicht van de fietsknelpunten is al eerder verstrekt. Daarnaast is het overzicht beschikbaar via de website van de provincie.

1250 Mevrouw van Duijn (PvdA) legt uit dat het haar om de voortgang gaat. Zij is benieuwd bij welke gemeenten de aanpak van de knelpunten op de plan is blijven liggen.

Gedeputeerde **Post** verwijst opnieuw naar het overzicht waarin is aangegeven wat des gemeentes is en wat niet. Wellicht kan mevrouw Van Duijn informeren bij de gemeenten of ze al een plan hebben ingediend.

1255 De gedeputeerde heeft gezegd benieuwd te zijn naar de uitkomst van het onderzoek door gemeente Schagen. Zij heeft niet gezegd dat ze er vervolgens iets mee gaat doen. De organisatie plaats vraagt tekenen bij de onderzoeksuitkomsten. Wat let gemeente Schagen om het zelf ter hand te nemen?

1260 De **voorzitter** rondt de behandeling van het PMI af.

8b. Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud (PMO)

1265 De heer **Tijssens** (D66) spreekt zijn zorg uit over de veiligheid op de N205. D66 heeft, net als bij het PMI, ook bij het PMO behoefte aan een systematiek waardoor de provincie minder overvallen wordt door prijsfluctuaties.

1270 De heer **Hietbrink** (GL) is blij met het geld dat wordt uitgetrokken voor het verduurzamen van de steunpunten. Het is belangrijk dat de provincie het goede voorbeeld geeft. Voor de verduurzaming van infrastructuur is vorig jaar veel geld beschikbaar gekomen. Wat wordt daarvoor nu precies gedaan?

1275 Het Investeringsplafond wordt volgend jaar fors overschreden. De redenering die wordt gebruikt om dat toch te doen, is wat merkwaardig. Gesteld wordt namelijk dat het plafond in voorgaande jaren niet bereikt is. Gemiddeld genomen zal het investeringsplafond de komende jaren ook niet bereikt worden. Dit lijkt GL een hypotheek op de toekomst. Kan worden toegelicht waarom het college het verantwoord vindt om boven het investeringsplafond uit te gaan.

1280 De heer **Deen** (PVV) zegt dat de PVV met de meeste punten kan instemmen. De PVV ziet voordelen in het gebruik van intelligente verkeerslichten en het verder optimaliseren van het verkeersnetwerk.

1285 De provincie wil niet alleen bijdragen aan de nationale en internationale klimaat- en CO2 doelstellingen, maar hierin een voorloper zijn. Dit zal burgers en ondernemers extra geld gaan kosten, terwijl nu al bekend is dat de invloed internationaal gezien zo goed als nihil is.

1285 De provincie is voornemens na SolaRoad Krommenie in 2019 een verbeterde versie aan te leggen in de N232 bij Schiphol Zuidoost. Langs de N23 wordt een pilot gestart met zonnepanelen in bermen met geleiderails. Het steunpunt wordt voor bijna 4 miljoen euro energieneutraal gemaakt. De kosten ten opzichte van de opbrengsten lijken de PVV erg hoog. Wat is de beoogde terugverdientijd van deze investeringen? Dat mag in geld, tijd of megawatt zijn.

1290 Met uitzondering van het onderdeel over energietransitie kan de PVV instemmen met het voorliggende PMO.

De heer **Hoogervorst** (SP) vertelt dat in de periode 2015-2018 gebiedscontracten in uitvoering zijn gebracht. Contracten lopen steeds tien jaar. De SP vraagt of er tussentijds geëvalueerd wordt en zo ja, op basis van welke criteria?

1295 In tegenstelling tot de PVV kijkt de SP met belangstelling uit naar de verduurzaming van de infrastructuur. Dit traject wordt via vier sporen ingezet. De SP hoopt met Gedeputeerde Staten dat deze winst uiteindelijk niet alleen in financiële kengetallen is geschetst, maar ook in winst voor verduurzaming en winst voor het klimaat.

1300 Mevrouw **Van Duijn** (PvdA) merkt op dat de PvdA het een goed idee vindt dat de provincie in gebieden is ingedeeld bij het onderhoud van wegen en vaarwegen.

1305 In samenwerking met Rijkswaterstaat gaat de provincie in 2019 koud asfalt inzetten als standaard voor de wegen. Wat wordt verstaan onder koud asfalt? Wat wordt verstaan onder bio beton? De PvdA zou graag de discussie voeren over wat het onderhoud oplevert. In hoeverre wordt rekening gehouden met klimaatdoelstellingen? Kan lichtreflecterend asfalt worden toegepast ten bate van de veiligheid, energiebesparing en hittestressverspreiding? Is er iets gedaan met de briefing van afgelopen zomer? Wordt daar iets meegedaan in de uitvoering? Door de invoering van intelligente verkeersregelinstallaties kan de CO₂-uitstoot worden beperkt. Wordt dit systeem in Noord-Holland toegepast op fietsers?

1310 De heer **Zoon** (PvdD) maakt een compliment voor het feit dat ecologisch waardevolle bermen ecologisch worden gemaaid. In oudere PMO's stond daar nog bij dat het in aanvulling moet zijn met het natuurbeheerplan en als in het gebiedscontract waar mogelijk samenwerking te vinden was. In het andere geval wordt geklepeld. 94% van dagvlinders komen daardoor te overlijden.

1315 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) denkt dat het een uitdaging wordt om de kosten van nieuwe infraprojecten niet steeds te laten stijgen, zodat het betaalbaar blijft. Hoe ziet de gedeputeerde dat?

1320 Spreekster sluit zich aan bij de vraag van de heer Hietbrink over de overstijgen van het investeringsplafond.

1325 De heer **De Graaf** (CDA) constateert dat gebiedsgericht werken goed werkt. Hij bedankt voor de heldere rapportage daarover. Inzake de Leeghwaterbrug is voor het landbouwverkeer een oplossing bedacht waarvan de heer De Graaf hoopt dat die oplossing gekozen zal worden door Gedeputeerde Staten, in samenwerking met de gemeente, Rijkswaterstaat, Cumela en LTO Noord. Het CDA werkt samen met de PvdA en D66 aan een voorstel om rotondes te vergroenen en te bio diversifiëren.

1330 Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) ziet nog steeds dat de landelijke prijsontwikkeling op infrastructurele projecten ten nadele van de provincie uitvalt. In zowel het PMI als het PMO valt te lezen dat rekening wordt gehouden met prijsverhogingen tussen 2% en 10%. Uit de beantwoording van technische vragen over de begroting begreep spreekster dat in het voorjaar van 2019 resultaten van het onderzoek naar deze prijsontwikkeling worden verwacht. De VVD kijkt met veel belangstelling uit naar deze resultaten.

1335 Bij de aanleg en het onderhoud van provinciaal areaal komen veel zaken lang die duurzaam of circulair zijn. Hiermee wordt een goede slag geslagen in de poging om duurzaam te zijn en een proeftuin te bieden voor dit soort oplossingen. Het kost de provincie meer geld maar wat de VVD betreft is dit ook een optie zijn om kosten te reduceren. De VVD wil hierover steeds geïnformeerd worden.

1340 Gedeputeerde **Post** zegt het volgende over de verkeersveiligheid op N205: D66 stelde in het verleden hierover ook vragen. Destijds zijn maatregelen getroffen. Er zijn onder meer kanten afgevlakt. De afgelopen tijd deed zich een aantal ernstige verkeersongevallen voor op de N205. De gedeputeerde wacht graag de politierapporten af om te weten wat de oorzaken zijn geweest.

1345 Soms kan de gedeputeerde zich niet aan de indruk onttrekken, in het algemeen en niet gericht op de N205, dat ook de aandacht houden bij het verkeer een belangrijke rol speelt in het veilig kunnen voortbewegen op provinciale infrastructuur. De gedeputeerde wil niet op basis van incidenten maatregelen treffen. Ze wacht het politieonderzoek af. Als de oorzaken zijn gelegen in het puur menselijk handelen dan ligt de verantwoordelijkheid niet bij de provincie.

1350 De heer **Tijssens** (D66) houdt zich aanbevolen voor informatie, na de uitkomst van het onderzoek.

Gedeputeerde **Post** vertelt dat prijsstijging ook speelt in het PMO.

1355 Richting de heer Hietbrink verwijst de gedeputeerde naar de opsomming over duurzaamheid door mevrouw Kaamer van Hoegee. Zij noemde LED-verlichting, zonnepanelen in de berm en geleiderails. Door middel van biobeton past de provincie levensduurverlengende technieken toe. In dit beton zitten micro organismen die het beton herstellen als er scheurtjes in komen. De formele naam van koud asfalt is lagere temperatuur asfalt. Ook wordt gewerkt met epoxy asfalt als pilot op de N249. Bij de vervanging van kunstwerken worden bepaalde onderdelen vaker
1360 opnieuw gebruikt. De provincie legt natuurvriendelijke oevers aan. De ecologisch waardevolle berm worden ecologisch beheerd. Dat zijn niet alle berm in Noord-Holland.

Over het investeringsplafond zegt de gedeputeerde dat in de afgelopen jaren wat minder is gedaan. Het is wenselijk om een maximum te hebben van wat per jaar wordt besteed. Nu komt
1365 het iets boven het plafond uit. Gemiddeld wordt nog steeds onder het plafond gebleven. Per saldo levert het exploitatietechnisch geen probleem op.

De terugverdientijd van verduurzaming is verschillend per onderdeel. LED-verlichting betaalt zichzelf terug. Epoxy asfalt is nieuw. Niet bekend is hoe het zich gaat gedragen. Hetzelfde geldt voor biobeton. De terugverdientijd kan nog niet worden berekend.

1370 In het kader van gebiedscontracten wordt regelmatig met aannemer gesproken over het aanbrengen van tussentijdse verbeteringen. Dit kan niet worden beschouwd als een echte evaluatie. Wat levert het op? Dat is voor sommige zaken de vraag. Lagere temperatuur asfalt levert op dat er minder energie nodig is om het te maken. Kwalitatief is er geen verschil.

Er wordt zeker rekening gehouden met de klimaatdoelstelling. Het steunpunt Heerhugowaard is volledig circulair gebouwd. Veel materiaal dat is gebruikt, komt uit het oude gebouw.

1375 De provincie schrijft niet exact voor wat een aannemer moet aanleggen. Er wordt een bepaalde functionaliteit gevraagd. Als specifieke eisen worden gesteld dan moet er meer worden betaald. Tevens speel je de monopolist in de kaart. De aannemer wordt vrijgelaten om met functionele oplossingen te komen. De provincie schrijft een bepaalde functionaliteit voor en niet een
1380 specifiek product.

De uitkomst van de interne audit komt begin 2019 naar de Statenleden.

Er ligt een voortgangsrapportage Smart Mobility, die na volgende week in het college aan de orde wordt gesteld. Daarna wordt de rapportage aan de Statenleden beschikbaar gesteld.

1385 Inzake landbouwverkeer over de Leeghwaterbrug zegt de gedeputeerde dat zij snapt wat LTO en Cumula vragen. Echter de wettelijk maximale toegestane snelheid van landbouwvoertuigen is 25 km/uur. Op provinciale wegen is de maximumsnelheid vaak 80 km/uur. Als dat verschil blijft bestaan dan wil de gedeputeerde het landbouwverkeer slechts bij uitzondering en niet bij regel op de provinciale weg toestaan. Zodra dat anders wordt en de maximumsnelheid omhoog gaat, naar bijvoorbeeld 55 km/uur) dan gaan partijen direct met elkaar rond de tafel zitten om te zien
1390 waar het mogelijk is om het landbouwverkeer wel op provinciale wegen toe te staan.

De **voorzitter** constateert dat beide voordrachten (PMI en PMO) als bespreekstukken kunnen worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

1395 **9. Rondvraag portefeuille de heer Loggen**

Mevrouw **Van Duijn (PvdA)** is benieuwd wanneer gesproken gaat worden over verlichting en veiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers. Wanneer komt dit op de agenda?

1400 De **voorzitter** legt uit dat dit een rondvraag is voor gedeputeerde Post. De vraag wordt naar de griffie doorgeleid.

10. Rondvraag portefeuille de heer Remkes

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

1405 **11. Rondvraag portefeuille mevrouw Post**

De heer **Zoon (PvdD)** bereiken verontrustende berichten over HOV t Gooi. Eerder werd onderzoek gedaan naar de Rode lijstsoorten. Houdt de provincie zich niet aan de provinciale richtlijnen?

1410 De PvdD wordt in het bovenstaande ondersteund door het C-agendastuk, waarin staat dat het kwaliteitsmanagement onvoldoende is. Mogelijk moet daar een verbeteringslag worden gemaakt?

Gedeputeerde **Post** begrijpt dat het verhaal rondgaat dat er illegale activiteiten plaatsvinden door het dempen van de paddenpoel. Dat is niet aan de orde. Er is een positieve uitspraak en toestemming van het bevoegd gezag om de poelen te mogen dempen. Er is bezwaar aangetekend, maar er is geen voorlopige voorziening gevraagd. RVO behandelt het bezwaar.

1415 Ondanks het bezwaar mogen de werkzaamheden worden uitgevoerd. De provincie is een vergunning verleend. De provincie is ervan overtuigd dat door haar te goeder trouw en volgens de voorwaarden wordt gehandeld. De RVO moet een uitspraak doen. De gedeputeerde wilde de uitvoeringplanning niet in de soep laten lopen.

1420 De heer Zoon (PvdD) vraagt of hij mag concluderen dat de provincie al het mogelijke heeft gedaan om de instandhouding van de Rode lijstsoorten zo optimaal mogelijk te beschermen.

De gedeputeerde antwoordt dat de provincie handelt in lijn met de vergunning die is gevraagd en verleend. Het is niet aan de gedeputeerde om een waardeoordeel uit te spreken. Zij gaat ervan uit dat de degene die de vergunning verleend een toets aanbrengt.

1425

12. C-agenda Financiën/Mobiliteit/Grond/Algemeen

Geen opmerkingen.

1430 **13. Sluiting**

De **voorzitter** bedankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng en sluit de vergadering om 17.25 uur.